

Comptes

BIBLIOTHÈQUE

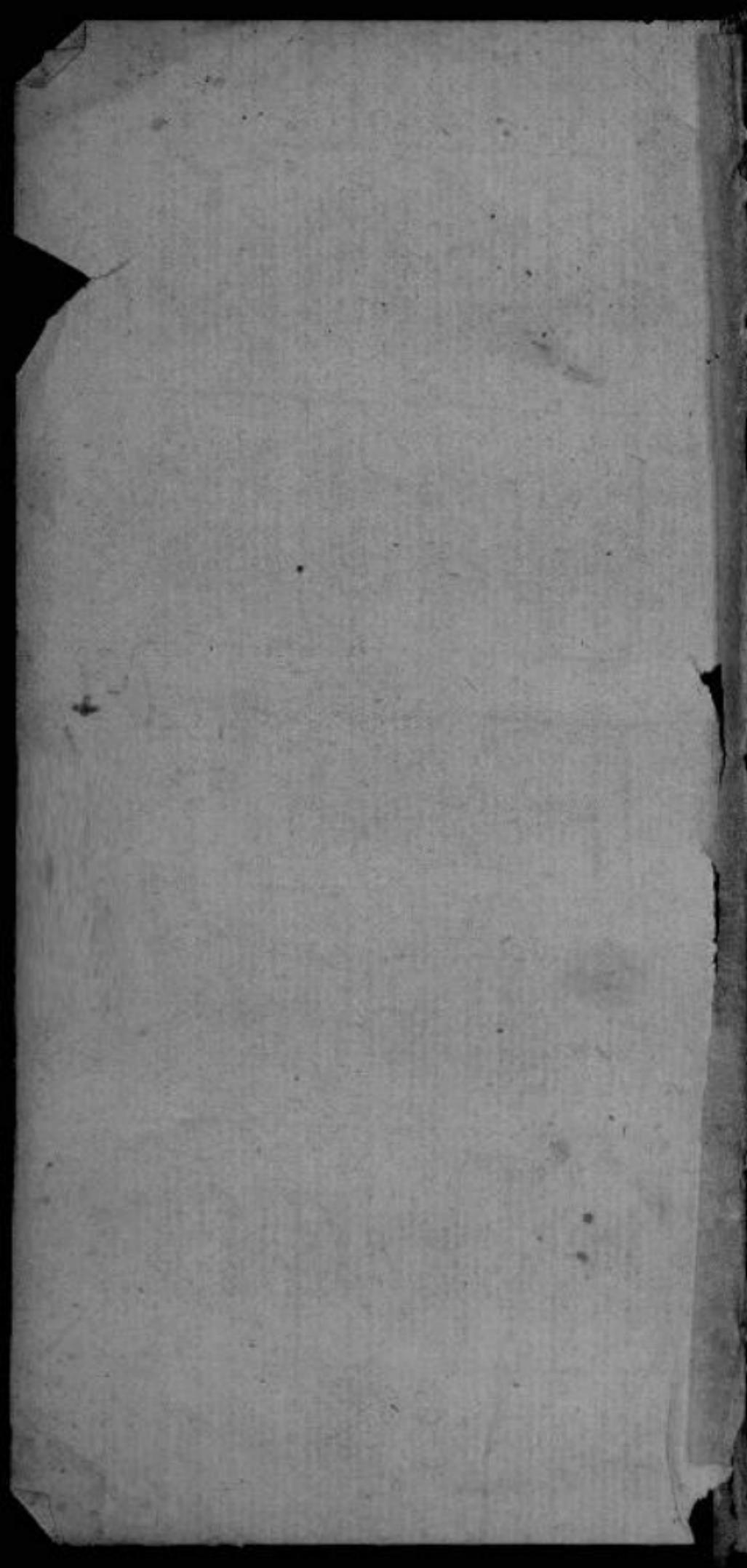
DE M^r

JULES SOLON

1527

1855
15
1855

me
108

C Incipiunt in
noie dñi nr̄i

Jesu xp̄i

quedā

Bro

cardica excerp̄
pta a toto cor
pore iuris ciui

lis

ꝛ cano

nici sc̄dm

ordinē lra

rū alphabeti.

Aignan Janel

Accessoriū se
quitur natu
rā sui princi
palis. c. cum
ex iniūcto. de
no. op. nū. l.
iij. C. de po:

l. cū principalis: ff. de reg. iur.
ff. de fideiussor. l. fideiussor. in
prin. c. accessoriū v̄ regu. iur.
lib. sexto. extra de officio de
leg. ca. j.

Augetuitates philosopho
rū et poetarū sunt allegade et
tenēde. l. septimo mēse. ff. de
statu ho. r. l. si pater. ff. de so
lu. extra v̄ his q̄ si. a pre. si cō.
ca. c. cū apostolica se. Contra
ff. de re. di. l. sed vint.

A psona i qua est p̄promis
sum nūq̄ est recedēdum. ff. de
v̄bo. oblig. l. si q̄s. arbitrato.
in fi. C. de cōtra. emp. l. si. c. i
causis. de elec. l. si. cōtra. ff. p
socio. l. iij. C. de dot. p̄mis.

Aliq̄s nō debet esse iudex i
causa p̄pria ff. de ar. l. si vere
sua. C. ne q̄s i sua causa i ru
beo r nigro. Contra de. l. si li
bert9. ff. de op. li. r. l. hec v̄: ff
de p̄trahē. emp. r v̄. Solutio
potest esse moderator. vt. l. in
re mandata. C. man.

A sentētia arbitri nō appel
lat. C. de ar. l. j. ff. eo. tit. l. diē
p̄ferre. s. stari. Cōtra de. l. ar

Procardica iuris:

bi. ff. qui satisfacere cog. et. C. de iudi. l. si. in fi.

C Arguendū est de retractib⁹ ad ultimas voluntates. ff. de vrb. obli. l. q̄ cū eo. 7. l. seruū si lū. §. eū q̄ cyrographū. de le. j. Cōtra de. §. impossibilis. insti. de iuti. sti. ff. de vrb. obli. l. sti. chū scio iūcta: 7. l. cū i annos §. q. ff. qñ dies le. cedit.

C Ad vitatē disiūctiue sufficit altera partem esse verā. ff. de vrb. obl. l. si ita q̄s. §. vey. l. si q̄s ducēta. eo. ii. 7. l. si q̄s. §. vtrū. ff. de re. du. Cōtra. ff. de vrb. sig. l. ea q̄dam. C. de isti. et subtit. l. generaliter.

C Allegās cōtraria nō est audiendus. c. sollicitudinē. extra de ap. C. de fur. l. j. ff. de cōdi. et de l. titio cōtra. ff. de inoff. test. l. papi. et. l. si nō ipubes. ff. de colla. bo. l. nūq̄ ff. de acq̄. quire. posses. l. naturalr. §. q.

C Allegans suā turpitudinē nō est audiendus. c. inter dilectos. ex de do. C. de seruopig. da. ma. l. si creditoub⁹. C. de trasac. l. trasactione. Contra de liberali causa. C. l. j. 7. l. si filium.

C Ad augmētationez delicti sequit̄ augmentatio pene. C. de seruis fugi. l. q̄cunq̄. C. de episcopali audiētia. l. iij. Cōtra. insti. vi. bo. rap. i prin. ff.

Brocardica iuris.

de arb. l. celsus. §. pene. de iur.
q; maius delictum est offendere
legem quam ministrum legis. Et tunc
minus offendit qui legem offendit.

Affectus non puniunt nisi se-
quatur effectus. c. si. de spō. et. ff.
de penis. l. cogitationis. ff. q
quos iur. l. j. in fine. Contra de. l.
si quis. C. de fur. r. C. de epi. et
cle. l. si quis non dicam rapere.
Et de his qui ad eccle. confu.
l. presenti. r. ibi per glo.

Actus secundum substantiam iudica-
tur actoris vel eius artificum.
ff. ad. l. scilicet. l. ut si obstetrix.
§. sed si per lusum.

Actor debet sequi forum rei. C.
de iur. oim iud. l. q. r. l. in cri-
miali. Contra de fo. compe. c. sa-
ne. r. de. l. si. C. ubi i re actio.
r. de fo. compe. c. q clericis.

Aliquis non potest venire in suis
factum proprium. ff. de adop. l.
post mortem de con. emp. r. vñ.
l. non idcirco. c. diuersis et de
cleri. coniuga. Contra de. l. cas-
sa. et. l. iubemus. q. §. j. C. de
sacrosanctis eccle. r. de agri.
et cen. l. quemadmodum. li. xi.
r. c. nosti. de elect.

Ad ea que frequenter accidunt
iura se adaptant r non ad ea que
raro. A. nam ad ea. ff. de leg. et
se. cum. l. sequenti. et in autem.
vt matres debi. §. quia vero.
coll. vñ. Contra. insti. de re. di.

Brocardica iuris.

S. insula. **S.**o. illud probabili-
ter accidit.

CAd quē spectat on⁹ z emo-
lumentuz ff. de regu. iuris. l.
fm naturā. **C**ōtra. isti. de le.
pa. tu. in fi. z. ff. de nego. gest.
l. si negocia.

CAd p̄fensona cras pullis
sunt meliora. ff. de transac. l.
cum hū. in prin. per glo.

CAliquid probatur eo ipso
q̄ contrarium non ostēditur.
C. qui mili. possunt. l. super
fernis. li. xij.

CActore nō probāte reus ab-
soluit et si nihil pbauerit. **C.**
de proba. l. actor. z. **C.** de edē.
l. q̄ accusare. cōtra. ff. de edē.
l. j. §. edenda.

CAppellatiōis remedio ex-
tinguitur pronunciatū. l. j. in
fi. ff. ad turpil. z. notatur. l. ij.
ff. de penis. **C**ontra. ff. de his
qui no. in fa. l. furti. ij. respon.
quia ibi suspēditur iudicatū
et ideo non sequitur appella-
tio habet effectum cōtra pro-
nunciatū. **C.** de temp. z. repa.
ap. l. fi. §. illud.

CArgumentuz a contrario
sensa est fortissimū i iure. ar.
l. j. §. huius rei. ff. de offi. eius
cui mā. est iur. **C**ōtra de epi-
scopis z cleri. l. querela. **C.** de
iudi. l. nemo.

CAliquis nō debet postula-

Brocardica iuris.

re cuius contrariū in casu eō-
trario non esset postulaturus.
C. de so. l. penul. 2. C. de usu.
l. si ea lege.

¶ Aliquis nō pōt renunciare
iuri suo qđ ius nescit sibi cōpe-
tere. C. de furtis. l. si. C. si quis
sem cū dicit lex ita tamen et
cetera. C. de inof. tes. l. mater
in fi. 2. l. cum qui in prin. con-
tra. C. de transac. l. sub pre-
textu. ff. de ver. obli. l. qui ras-
tione. 2. ff. de pac. l. si. 2. l. tres
fratres.

¶ Aliud est reddere: aliud ē
de suo pprio dare. ff. de po. l. j.
C. eleganter. cōtra de ver. sig.
l. verbum reddere. 2. ff. de au.
2. ar. le. l. qui vroz. in prin.

¶ Aliquis dicit magis velle mo-
ri qđ peccare. ff. qđ metus cau-
sa. l. isti quidē. C. pe. cōtra. ff.
de his qui ante sententiā mor-
tem. l. j.

¶ Actori incumbit onus pro-
bādi. C. de eden. l. qui accusa-
re. 2. ff. de pba. l. j. contra im-
mo vtriq. l. vbi. C. ad. l. cor:
de fal. l. falsitas. C. de aboli.
pec codicillis in fi. c.

¶ Aliquid non debet esse su-
perfluum in iure. C. de nouo
co. com. l. vnica circa mediū.
2. ff. de in. l. si ita quis. Cōtra
q. ll. sunt aliqñ similes ergo
vna superfluit. l. si quis in cōs

Biocardica iuris.

seri. C. de pactis.

Allegās impossibile nō au-
ditur. l. confessionibus cū al-
lega. i glo. ff. de interroga. ac.
Cōtra omne argumētū vt ias-
cet est necessariū. l. leges. C.
de legib⁹. z. ff. q̄ et a quibus. l.
prosperit ergo omne argumē-
tū a cōtrario sensu est impos-
sibile ar. l. j. ff. ad municipa-
les. §. magnū. insti. de fur. §.
nec manifestū. Sed allegās ar-
gumētū a cōtrario sensu audi-
tur. ff. de offi. eius cui mā. est
iur. l. j. §. huius rei. ergo alle-
gās ad impossibile auditur.

Ab eo plura sunt exigēda
cui plura p̄mittunt. C. de epis-
z cle. l. presbyteri. cū ibi alle-
per solutionē. l. si fugitini. C.
de ser. fugi. ad suā contrariā.
l. si quis. ff. de penis. p̄tra de. l.
nemo. C. de fū. tri. z. si. ea. l. si.

Agentes z cōsentientes pa-
ri pena puniuntur. l. inbem⁹.
§. p̄conomus. C. de sacrosan-
eccle. z. ff. de his qui no. infa.
l. quid ergo. §. pe. cōtra. C. de
fur. l. eos. z. insti. de ob. que ex
del. na. §. hū.

Aliqd est iustū cui⁹ cōtra-
rium est iusti⁹. C. de procu. l.
exigēdi. et in glo. notatur sup
v̄bo iniuste. ff. ad. l. acquilia.
l. si. ita q̄ aliquid est malū cui-
us contrarium est deterius.

Brocardica iuris.

Contra de ar. a contrario sensu. de offi. eius cui man. est. l. j. §. huius rei.

CAlteri per alterū nō debet iniqua conditio afferri. ff. de reg. iuris. nō dz. Et dixit pro z cōtra. p vt in glo. insti. de aucto. tu. i pri. qz pupill⁹ nō obligat sine tutoris auctoritate.

CAliqua trāseunt cū vniuersitate q̄ per se nō trāseunt. ff. de contrahen. emptio. z ven. l. in modicis. cū ibi allegatis. contra. ff. ad trebel. l. si p vim et. l. si filius.

CAiuuene et cupido credat reddita vgo vt notat glosa. l. si vero non remunerandi. §. si adolescens. ff. man.

CAliquis nō p̄sumit eūcere seu donare suū. ff. de proba. l. cū de indebito. §. si vō. cōtra. ff. man. l. si demus. §. si cū debitor. ff. ad legem acquil. l. si procurator. contra. ff. de legi. pa. tu. in prin. z. ff. de au. z ar. le. l. qui vxori.

CAliquis non debet locupletari cū iactura aliena vel alieno damno. ff. de cōdi. inde. l. nā natura. cū ibi allega. Cōtra q̄s vsucapione efficitur locupletior: z tñ p̄mittitur. Solutio rigor scriptus in specie p̄fertur equitati in genere.

CAllegans frustratoria non

Procardies iuris.

audif. C. de debi. si. l. hū qui s
fisco. li. xj.

CAliquis non potest subire
vicem duorum. ff. de pactis. l.
si plures. cum ibi allega. con
tra. l. si consul. ff. de adoptio
nib⁹. cum ibi notatis in dicta
l. si plures.

Cagnatione posthumi rūpi
tur testamentū. insti. de exhe.
li. §. posthumi. cōtra de ino ff.
test. C. l. si mater.

CApud deū non est acceptio
personarū. in autenti. de mo.
colla. j. §. huic. et. c. noui. ex
tra de iudi.

CArtifex commendat opus
suum. ff. de in inte. re. l. j. C.
qñ et quibus debetur quarta
pars. l. j. circa medium. ff. de
sta. ho. l. aretusa.

CAd questionem facti nō re
spondet iuris peritus. ff. de iu
di. l. euz qui r. ff. de testi. l. in.
§. tu magis scire potes. et. l. j.
C. de eden.

CAnimas est preferenda quib⁹
buscunq; rebus. C. de sacros
san. eccle. l. sancimus. in. si. in
auten. vt cum de sp. cog. §. si
autem. coll. viq.

CAliquis non debet ex eo
dem facto penam ⁊ premium
reportare. ff. de nego. gest. l. si
quis ⁊. ff. solu. ma. l. si quis ab

Brocardica iuris

hostibus.

Ab alijs doceri non debet qui alios docere debet. ff. de eden. l. si quis j. §. fin. in aut. de scitissimis episcopis. §. damus. coll. ix.

Aliquis non debet fortiter affirmare quod ignorat. ff. de act. emp. et ven. l. iulianus. §. quid tamen.

Aliquis non debet lucrum facere ex damno vel pena alterius. ff. ex quibus cau. l. sciendum.

Aliquis non presumit immemor sue salutis eterne. Et ad l. iul. repe. l. si et notatur in fi. glo. insti. de iniur.

Appellatione partis dimidia pars princeps ff. de ver. sig. l. nomen filiarum. §. portionis. ff. de interro. ac. l. de etate. §. interrogatus.

Ablatiuus absolutus facit conditionem. ff. de condi. et demon. l. si testatore.

A certo propter incertum non est recedendum. ff. de iur. omnium iu. l. si idem. et de in litem iurata. l. j. et. l. partum. Et de rei ven.

Alterius temeritas alteri nocere non debet. Et quemadmodum testa. aperiantur. l. consulta.

Ars imitat naturam inquis

Brocardica iuris:

tu impotest. ff. de adop. l. adop-
ptio. insti. eo. §. minorē natu
non posse.

Afflicto non est dāda affli-
ctio. ff. de offi. presi. l. diu. ex
tra de clerico egrotante. c. ex
parte insti. de rerum di. in fi.

Adignior debet fieri deno-
minatio. l. quicquid. §. cū par-
tes. ff. de ac. re. do. et. l. queris
hermosfroditū. ff. de stat. ho.
Contra qz matrimo. non a di-
gni. denomiatur quia matrimo-
niū nō patrimoniū. insti.
de nup. in prin.

Antelitis contesta. nō dici-
tur qz petere: sed petere velle
.l. amplius. ff. rem ra. ha.

Asententia interlo. nō ap-
pellat. C. de epis. au. l. ij. r. C.
quoz appel. nō re. l. ante snie-
tēpus. sec⁹ de iure cano. vt. c.
cordi de ap. li. vj. Contra. ff. qz
satisda. cog. l. arbitro. et. l. ij.
ff. de ap. re.

Amissum nō intelligit qd
alteri ablatū nō est. l. nec vti-
le. ff. ex qb⁹ ca. maior. xv. an-
nis resti. i. integrum aliud de
iure cano. de ap. li. vj.

Argumentū per simile sol-
uitur per non simile. C. de cō-
di. inser. l. ij.

Auaricia est dña oīm ma-
lorū. in autē. vt iudi. sine quo
quo suffra. §. fiant. col. ij.

Brocardica iuris.

Aliqua cōcedunt per obli-
quū que non conceduntur de
directo: vel aliquid p̄ aliū cō-
sequit̄ qđ per se non cōsequit̄
ff. que respic̄ ob. l. fin. ⁊ vide
glo. Contra. ff. de neg. ges. l. q̄
alie. §. q̄q̄. et ibi vide caute in
glo. in verbo que nec.

Accipiendo sortē quis ta-
cite ad interesse renūciare vi-
det̄. l. ij. ff. si quis cau. ⁊ ibi vi-
de. l. si certū caput habet. ⁊. l.
si. de eo. qđ certo loco. Cōtra
de. l. si p̄stitutus de verb. obl.
ff. ⁊. C. de indi. l. j. ff. de dolo.
l. elegāter. §. nō solum alia ra-
tio informat pactum. l. inter-
positas. C. de transac.

Ad prescriptionē tūc est re-
currendū cum alias non pos-
test sciri v̄itas. ff. de leg. iij. l.
minus. ff. si pars he. pe. l. ali-
qua plu. ar.

Alternatiua petitio nō est
admittēda. ff. de sti. ser. l. si ita
ff. de testa. in. l. tutor. ff. de in-
in. l. pretor.

A capite est edenda ratio.
l. argen. ff. de eden.

Aliquid prodest quod desi-
deratū non prodest. l. iij. §. si.
ff. si quis cau. isti. de excu. tu.
§. item tria.

Alimenta immodice sum-
pta prouocāt ad luxuriam. l.
si adulter. C. de adulteris.

Brocardica iuris

Ab vniuersali ad suas inferiores est bona consequentia. l. si quis is q̄ ducenta. ff. de re. du. l. in hoc articulo. ff. de her. re. institut.

Alimenta contrarie sumuntur. l. cum h̄j. §. modus. ff. de transac.

Adversus dolum presumptum non est facienda restitutio. l. hoc auxilium. ff. de minoribus.

Artificiū p̄ exercitationem suscipit incrementum. l. legati seruis. ff. de le. iij.

Adversa fortuna nō est prespicienda ff. qui et a quibus. l. iulianus. Cōtra de nego. ges. l. diuortio.

Adoptio nō in sanguinis sed agna. auferit. ff. de adop. l. qui adop.

Actio semel extincta resuscitatur. ff. si ex nor. ca. ag. l. alio. z ff. de contrahen. emp. et ven. l. ij. §. cum quis. Cōtra. l. qui res. §. aream. ff. de soln.

Appellatione fratris soror continetur. ff. de pact. l. tres fratres.

Accidēs magis q̄ natura inspicitur. ff. de post. l. j. §. bestias.

Actio directa z utilis habēt eundē effectum: z eiusdē sunt potestās. ff. de nego. ges.

Brocardica iuris:

L. actio.

¶ **A**duocatis danda est dilatio. ff. ex quibus cau. ma. l. ait pretor. §. si.

¶ **A**liquid viciatur licet puenit in eum casum a quo incipere potest ff. de recep. ar. et qui ar. l. non distinguemus. §. cōa promisso soluto.

¶ **A**liquid cōceditur. ne res pereat qd' al'is non permittit. ff. de pe. he. l. si bone fidei.

¶ **A**d arma et ritam nō patitur pretor procedere quod potest iurisdictione sua cōponere ff. de vsufu. l. equissimū. et de offi. presi. l. congruit.

¶ **A**ppellatione fundi plena ppuetas conti. ff. de vsufu. l. idem neracius. §. non solum et l. si ppuetas.

¶ **A**ppellatione vsufu. ppuetas continetur. ff. vsufu. ea. re. l. si.

¶ **A**liud p alio inuito creditore solui non potest. ff. de re. credi. l. mutuum. cōtra infra de reg. iur. l. milites. C. de do. l. si quis ar.

¶ **A**rbitrio dñi dz res existis mari. ff. de in. li. iij. l. si tutor.

¶ **A**d positionē vnius cōtrariōrum sequitur destructio alterius. ff. de insti. ac. l. si pupillus. C. de fruct. l. j.

¶ **A**liud est fideiubere aliud

Brocardica iuris.

- indere. ff. qd in su. l. j. §. 37 fi.
- A**ssignatio pro traditione habet. ff. de peri. et co. rei ven. l. quia si nocet. §. materia. et ff. nau. cau. sta. l. idem ait. in principio.
- A**ctor sequitur forum rei. C. de iu. oim iu. l. ij. et ij.
- A**mbigua responsio debet interpretari contra proferentē. l. labeo. ff. de contrahē. emp. et ven.
- A** verbis legis non est recedendū ff. de le. ij. l. nō aliter.
- A**ut questio tua fatua est: aut nescio quid queris. l. domicius labeo. ff. de testa.
- A**ctore nō pbante reus absoluitur. l. qui accusare. C. de edendo.
- B**eneficium principis a l'as iudicis debet cōcedi sine alterius p̄iudicio. ff. ne qd in loco pub. l. j. C. de euict. l. ij. cōtra et quibus ca. ma. l. sciendū.
- B**ona fides in cōtractibus seruanda est. C. de ac. et ob. l. bonā fidē. ff. co. tit. l. bona fides. contra. ff. de minoribus. l. in cause cognitione. §. idem pomponius.
- B**eneficium non cōfertur in inuitū. C. de iure deli. l. nec emere. contra de. l. solutionē: ff. de solu. et l. soluendo. de ne co. gest. ff.

Brocardica iuris.

C Bonus quilibet presumitur nisi probetur malus. not. glo. in. l. seruos legauit. ff. de ma. testa.

C Beneficiū principis latissime dicitur interpretari. ff. de consuet. l. si. contra de. l. si quando. l. de inof. test.

C Beneficiū voluntariū magis est premiandū quā necessarium. ff. de bo. li. l. quod tamen maior. contra de. l. si fideiussores. §. si necessaria. ff. qui satisfacenda cog.

C Bono melius inueniri potest. ff. de verbo. obli. ubi autem.

C Bene merenti beneficiū siue priuilegium debet concedi. l. de sta. et yma. l. et virtutū.

C Boni iudicis interest lites dirimere. l. de iudi. l. propestandū. ff. si cer. pe. quidam.

C Bonus presumitur quod de bono genere natus est ut notat glo. ff. de ali. et ciba. le. l. cum vnus in autē. de referen. ff. is quidem col. ii.

C Bonū quāto quietius vel cōmunius: tanto diuinius. in auten. de resti. et ea quae parit in xi. ff. sancimur col. iij. et. l. de eadu. tol. l. j. in. fi.

C Bona fides non patitur ut idē bis exigatur. ff. de reg. in. l. bona fides. contra insti. si quadrup. paupe. se. di. §. si. cū ibi notatis.

C Bene oia geruntur si prius

Brocardica iuris.

episcopi rei fuit decens et amica-
bile deo. in autē. quō opz epi.
et cle. col. j. §. nos igitur.

¶ **B**ona ecclie sūt bona pau-
perum. in autē. de nō alie. aut
permu. rebus ec. §. hisdē. al's
§. si vero. in glo. col. ij.

¶ **B**oni mores p̄ualēt q̄ divi-
tie. l. scire opz. ff. de tu. et cu.

¶ **B**enignior sententia in du-
bys est preferenda. ff. de reg.
in. semper in dubys.

¶ **B**eatius est dare q̄ accipe-
re. ff. cōmo. l. ij. et. c. cū mar-
the. de celebra. mis. extra.

¶ **B**eneficium iu. nemini est
auferendū. xxvij. dist. quedā
de hoc in fi. et in reg. iu. indul-
tum. li. vj. et in autē. de nup.
§. si vero.

¶ **B**enigni⁹ leges interpretā-
de sunt quo voluntas earum
cōseruetur. ff. de legi. et se. cō-
sul. l. benignius.

¶ **B**one fidei possessor fruct⁹
etia ante litis con. perceptos
non lucratur. ff. de rei. ven. l.
sumptus.

¶ **B**ellū permissum est. ff. ad
le. acquil. l. p̄ceptore. al's est.
l. qua actioe. §. si q̄s in collu-
statione. et. §. si q̄s in. et. §. q̄
res pig. ob. pos. l. spem. et. §.
de athle. per totum. li. x.

¶ **B**ñfici⁹ acceptor obligat
naturaliter ad antidota. l. szz

Brocardica iuris.

fi lege. §. psuluit. ff. de pe. he.
iuxta istud. beneficientibus
vobis benefacite &c.

C Bonū est habere nomē bo
num. C. de summa. trini. & fi.
catho. l. j. §. hanc enim.

C Cōtractus nō debet clau
dicare. ff. de verborū signifi. l.
labeo. ij. & ff. d. ar. l. si cū dies.
§. penulti. Cōtra. insti. de au
to. tu. in princi. & c. de illis. de
despon. impu.

C Contractus ex p̄uentione
legem accipiūt. l. j. §. si cōue
niat. ff. de positi.

C Cōditio d̄z esse de presenti
non de futuro. ff. de p̄di. insti.
l. institutio. in fi.

C Cui licet q̄d maius est nō
d̄z q̄d minus est non licere de
re. iuris nō debet cui. & de do.
causa mor. marcellus. Con
tra q̄z magis est damnare in
metallo q̄ deportare / et tamē
presidi licet dānare in metal
lū & non deportare. ff. de officio
presidis. l. illicitas §. qui
vniuersas iuncta. l. j. de leg.
iij. §. de portatos.

C Cui dam⁹ actionē multo
magis damus exceptiones. l.
factū. a. l. s. l. inuitus. §. cui da
mus. ff. de re iu. Cōtra de. l. si
quis conductionis. C. locati.

C Culpa est rei se immiscere
ad se non p̄tinētis. ff. de re. iu.

Brocardica iuris.

L. culpa. **C**ontra de neg. ge. l. ij.
Cessante causa impediēte
cessat impedimentū. ff. de his q̄
no. in fa. l. liberorū. §. j. et. l. si
chor. §. si. ff. de lega. in. **C**. de
here. insti. l. si pater. **C**ontra
de lege. j. ff. de minoribus.

Contrariozū est eadem di
sciplina. insti. de his q̄ sūt sui
vel alii in. 2 de tu. §. j. **C**ontra
de of. eius cui man. est in. l. j.
de ver. ob. iter stipulantē. ff.
Competens scientia tollera
tur. c. cum nobis. de elect.

Caritas bene ordinata inci
pit a seipsa. **C**. de fvi. 2 aqua.
l. preses.

Clausula generalis plura
sequens ad oia refertur. ff. de
leg. j. l. talis. 2. l. j. **C**. de li. pre
te. **C**ontra de in ius vo. l. si. l.
poli. clausula. ff. de ver. ob.

Conuentio partiū seruand
da est. ff. de po. l. j. contra. **C**.
de pactis. l. pacta nouissima.

Casus fortuitus nō est spe
randus. ff. qui 2 a qui. l. iulia.
de neg. ges. l. diuortio.

Cōtraria se nō pnt pati in
eodē subiecto. ff. de iuri. oim
iu. l. si per errozē. cōtra. **C**. de
seruis fu. l. j. vbi est idē agens
2 patiēs. l. fm naturam. ff. de
re. iu. qz onus 2 emolumentū
sunt circa eandē personā. Itē
qz causa 2 effectus sunt simul

Brocardica iuris.

modo vnū est cōtrarium. vñ
dicit glo. q̄ copia ē causa ino-
pie. ff. in proemio. §. nos vō.

¶ Cōsuetudo vincit legē. C.
de edi. pri. l. an in totū. contra
§. que sit longa consu. l. ij.

¶ Circuit⁹ est euitād⁹. l. do-
mini testamēto. ff. de cōdi. in
debi. l. si. C. de adop. p̄tra de.
l. ij. ff. ad. l. rodiā de iactu. r. l.
vsuf. ff. de vsuf.

¶ Cōis error facit ius. ff. de
officio p̄ret. l. barbari⁹. cōtra.
ff. de legi. l. quod nō ratione.

¶ Casus fortuit⁹ liberat obli-
gatū ab obligatiōe. C. de pig.
ac. l. q̄ fortuitis. ff. e. l. si credi-
tor. p̄tra. C. de fur. substracto
l. lucii⁹. r. l. eū de con. inser.

¶ Causa v̄z p̄cedere effectū.
l. titi⁹. ff. que res pig. ob. po.

¶ Consulte agit q̄ p̄cepto
legis obtemperat. C. de fur. l.
incinilem.

¶ Crescente malicia cresce-
re v̄z et pena. c. quoniā fr̄. vt
lit. nō. r. §. si. l. quicunq̄ de ser-
uis fu. C.

¶ Cōmunio parit discordiā.
l. cum pater. §. dulcissimis. ff.
de le. ij.

¶ Casus obliuioni datus di-
spositioni iuris cōmunis reli-
quit. C. de fideicōmis. l. volū-
tatis. r. l. cū p̄tor. cū suis con-
cor. ff. de iudici.

Biocardica iuris.

Contra maiore nemo presumat honorem. nota glo. ff. de alie. mu. in. l. iij.

Comodū est possidere. ff. de rei ven. l. is qui. in st. de interd. ff. comodū. cuiusq; rei principū potissima pars ē l. j. ff. de ori. et in. vñ glo. not. dimidiū facti q̄ bene cepit h3.

Cui plura dedit de9 facile dare d3 in auct. de nō ali. aut per. col. ij. rē. 6. finimus.

Cōcesso vno cōcedunt oīa per que puenitur ad istud. l. ij. ff. de in. o. in.

Cause ecclesie equiparant publicis causis. l. vt interd. nū de sacrosctis ecclesiis.

Castitas sola ē q̄ pōt cū fiducia aīas deo presentare. in aucten. de leno. col. ij. 5. sancimus.

Consuetudo est altera natura notat glo. ff. de li. 7 po. l. si quis super verbo consuetudo. r. l. nulli. ff. quod cuiusq; vniuer.

Cum homines dediti sunt semel ad malū nō est malum quod adinueniāt in auctē. vt hū q̄ obligatas phi. se ha. col. vj. 6. qd̄ enim. 7 in glo. in ver. adinueniat.

Clerici debēt esse audaces ad defendendū legem xp̄i. in auctē. de nō alie. 5. super hoc

Brocardica iuris.

Colla. ij. sup vbo degenerari.

Cōparatiu9 p̄supponit po-
sitium. l. cum furti. ff. de cō-
di. furtiua.

Caput est principale mem-
brū hois. l. cum in diuersis. ff.
dere. & sumpt. su.

Cōsiderari nō debet illud
q̄d veraciter accidere nō solet
maxime si sit odiosuz. ff. de cō-
trahē. empti. & vēditio. l. si in
emptione. §. liberuz. insti. de
iurati. sti. §. j.

Causa reipublice abesse nō
dicitur q̄ sui priuati causa in
legatione est. l. vere. ex quib9
cau. ma. §. liberorum. ff.

Clemētia facit nos pares
deo inquantū fragilitati nre
est possibile. nota. glo. C. de
nup. l. imperialis. C. d. dona.
inter vi. & vro. l. fin. in fin.

Cessante causa cessat effe-
ct9. l. q̄ phibet. ff. d. iudi. & C.
epif. et cle. l. generaliter. p̄tra.
ff. de pe. he. l. j. **Solutio ces-**
sante causa finali cessat effe-
ctus non autem impulsua.

Cū res aliqua vēditur vel
ab aliquo alienat trāsit ad il-
lū i quē alienata est cū sua cā
l. alienatio. ff. de p̄hen. emp.
l. si debitor. C. de di. pi.

Cū sancto sanctus eris et
cum peruerso peruerteris. ff.
de damno infec. l. si finita. §.

Brocardica iuris.

sed et si in plures.

Certi debemus esse de proprio facto. ff. de acquire. he. l. sed et si de sua.

Consuetudo patrifamilias est attendenda. ff. de leg. 1. si ferens in fin. et ibi glo.

Cuilibet debet sufficere de suo. l. si irreptione. ff. finium regundorum.

Cuius est onus eiusque esse emolumentum et e contra. insti. de legitima patro. tu. s. si. et. ff. de re. iu. l. s. m. naturam.

Cum habentibus symbolam facilior est transitus. l. in rem. ff. de rei vendi.

Coacta voluntas est voluntas. l. si mulier. ff. quod metus cau.

Consuetudo est optima legum interpretis. de consue. cum dilectus contra de transac. c. legis.

Cum natura quandam cognationem inter homines constituit alterum alteri insidiari nefas est. l. ut vim. ff. de iu. et iure.

Considerare debent patres quam filii fuerunt a parentibus suis. in auct. ut cum de ap. cog. s. super.

Cessante labore cessare debet remuneratum laborum de preben. cum s. m.

Certissimum est ex contractu alterius neminem obligari. C. ne v. l. cuncte.

Brocardica inris.

Cuilibet experto i sua sciētia credendū est. ff. de sta. ho. l. septimo mense.

Commodatum debet esse gratum. insti. qui. mo. re. contra. ob. §. commodata.

Clausula generalis non refert ad expressa. ff. ex qui. ca. maio. l. sed si pretorem.

Culpa similis est tā phibita discere q̄ docere. C. de maleficis et mathema. l. culpa. cōtra. C. de here. l. quicumq̄.

Currere plus q̄ le pas vetulā cōpellit egestas. ff. de liberis agnoscēdis. l. si quis. §. j.

Cuilibet patria sua est dulcissima. l. q̄ habeat. de leg. iij.

Cū aliquid prohibetur et omne per quod deuenitur ad istud. in. c. tue de procu.

Causarū merita partiū assertionē padunt. c. j. de causa pos. et propri. l. si. C. si per vim vel alio modo.

Cuiusq̄ rei potissima pars principiu est. ff. de ori. iu. l. j.

Cū lex quid in preteritū indulget in futurū vetat. ff. de legibus. cum lex.

Contra verbosos noli. et. Sermo datur et. ff. de ali. iu. mu. cau. l. ij. in glo.

Ciuilis ratio iura naturalia corrumpere non pōt. ff. de cadimi. l. eas. obligationes.

Brocardica iuris.

Cum facto enim animū furis furtū erigit. ff. ad. l. acqui. l. si q̄s. vel sic furtū sine affectu furandi non committitur.

Correctio legum est vitāda. E. de appella. l. precipimus in fi. ⁊ in auctē. quib⁹ modis naturales effi. le. in prin. col. vj.

Controversie sorte alibi dividere oportet. ff. familie. her. l. si qui sunt.

Cōfessio absente aduersario facta non valet. ff. de interrog. ac. l. finali.

Cogitur quis rem suam vendere. ff. de reli. ⁊ sumptibus. l. si quis. insti. de do. §. si.

Cum quid mandatur et ea q̄ ex mandato sequuntur mandata videntur. ff. de conditi. indebi. l. debitum. de pecu. l. procurator. cōtra de ope. no. nun. l. procurator. §. finale.

Curiosus debet esse creditor quo res credita vertat. ff. de in rem verso. l. quatenus.

Cui sunt interdicta minora et maiora. ff. de ser. expo. l. cui pacto.

Clā delinquens gravis peccat q̄ qui palā. ff. de ritu. nup. l. si. in glo.

Cuius est solum ei⁹ est vsq̄ ad celū. ff. de ser. l. intercedat.

Certus certiorari non v̄z. l. i. in. fi. ff. de ac. emp.

Brocardica iuris.

Clarū est qđ probatione non indiget. l. j. ff. de in inte. re.

Confessio facta in carcere nō valet. l. qui in carcere. ff. qđ me- tus causa.

Crimen adulterq̄ est propriū delictū mulierū. l. eū qui nocē- tē. ff. de iniurijs.

Cedens bonis ppter succes- sionem non efficitur infamis. l. debitorū. ff. de hys qui notan. infam.

CDuo impedimenta plus im- pediunt q̄ vnum / r̄ due ratioēs q̄ vna / r̄ duo vincula sunt vno fortiora. §. s̄z hodie. isti. d̄ adop. §. qui te. fa. po. l. discretis p̄tra l. patre circa fi. ff. de hys q̄ sunt sui vel alieni.

CDispositio iuris inhabilis fa- cta si in tempore habili cōfera- tur valida reputatur. ff. de ver. obli. l. si rē meam. r̄. l. si minor. de ser. exportandis.

CDe se cōfessus nō interroga- tur sup facto alieno. §. d̄ accu. l. si. Contra. de. l. prouinciarū. §. de ferijs.

CDispositio facta sub cōditio- ne omnimodo exstitura p̄ facta reputat. ff. de nona. si pupillus. cōtra de. l. quibus diebus. ff. de condi. et demon.

CDelictum patris filio nocere non dz. ff. de in ius vo. l. ado- ptium. insti. de inge. §. econ

Brocardica iuris

trario. contra de. l. quisquis. C. ad. l. in. maie. item delictū nocere debet delinquenti. C. de penis. l. sancimus. modo pater et filius eadē persona censent. C. de impu. et alijs substi. l. si.

¶ Digniora sunt p̄ponēda no. glo. insti. de in. na. §. h. cōtra qz difficiliora sūt digniora facilio ribus tñ facilioza premittūtur insti. de ius. et in. §. iij.

¶ De causa legis non est faciēda questio. C. de furtis. l. ancille. Contra quia imperator in titulo de pac. C. facit questionez de. l. si quis in conscribendo. C. de epi. et cle.

¶ Duo nō possunt esse domini eiusdem rei in solidum. ff. de rei. in. l. quidem tamen contra.

¶ Duo non possunt vnā rem possidere. ff. de acqui. poss. l. iij. contra de. l. si duo. ff. uti pos. iūcta. l. clam. ff. de acqui. po. §. qui ad nundinas.

¶ Dies dominicus sit a cōtractibus alienus et cessat vox p̄conis. l. dies festos. C. de fe.

¶ Due propōnes v̄les cōtrarie nō p̄nt simul esse vere sed bene false. ff. de re. dubis. si is qui ducta. cōtra de. l. j. ff. de v̄b. obli. de. l. grece. ff. de fideius.

¶ De modico nō est curandū. ff. de dolo. l. si oleum. §. si. extra de simo. et si questiones. contra

Brocardica iuris.

**ff. de ind. l. si debitor i glo. plus
q̄ in textu.**

¶ Due negationes equipollēt
vni affirmationi. ff. de v. sig. l.
duobus. contra de le. iij. l. fideis
commissa. ff. de ser. fu. l. j. §.

¶ Dispositio videt facta i loco
in quo eius effectus cōfirmatur
l. contraxisse. ff. de ac. r. o.

¶ De duobus malis min⁹ ma
lum est eligendum. ff. de re. iu.
l. quorrens nihil. cōtra de. l. ita
vulneratus. ff. ad. l. acqui.

¶ Defectus in dispositione cō
tra psonā propter habilitatem
superueniētē se cōualescere nō
pōt. §. extraneū. insti. de le. ptra
de. l. si cognatus. ff. de re. du.

¶ Deus nō vult mortem pecca
toris sed magis vt puerat r vi
uat auct. vt nō luxu. contra na;
col. vj. §. de nup. l. imperialis.

¶ Dignitas filij laus est r glo
ria patris. in auct. constitutio q̄
de dig. col. vj. circa medium.

¶ Diuiti donare est pdere. ff.
de do. l. filiussa.

¶ Domus plerumq̄ est tutissi
mum refugium. l. pleriq̄. ff. de
in ius vocando.

¶ Dolus prepōderat culpe. l.
si obstetrix. ff. ad. le. acqui.

¶ Durū r inhumanum est rei
familiaris detegere paupertatē
§. quādo et quib⁹ quarta pars
in bonis. l. ij. circa mediū. lib. x.

Brocardica iuris.

¶ Dignus est mercenari⁹ mercede sua. l. metū. ij. ff. qd̄ metus causa. §. sed licet.

¶ Discipulus debet sententiam magistri sui excusare. ff. de ar. l. qualem. al's. l. dicere. §. vnde videndum.

¶ Des facie leta sine leticia faciei. Si dederis pdes rem meritūq̄ rei. extra de do. c. j.

¶ Difficile ē assueta relinquere. l. precipiunt. ff. de edili. edi.

¶ Dispositio super indebito favorabili validius inducit suum effectum q̄ sup odioso. l. qui exceptionem. ff. de condi. inde.

¶ Distingue tempora ⁊ cōcordabis scripturas. l. apud antiquos. C. de sur. §. si autē in gl.

¶ Dubitare de singulis non est inutile no. glo. i. l. nemo. de sū. tri. ⁊ si. ca. C. sup verbo. req̄ris.

¶ Debitor ē seruus feneratorū l. fidecōmissa. §. si rē. ff. de leg. ij. in glo. in ver. non accipere.

¶ Damnū quod quis sua culpa sentit sentire non videtur. ff. de re. iu. l. quod quis.

¶ De hys q̄ non sunt ⁊ que non apparent idem est iudicium. l. in lege fundi. ff. de contrahen. emp. ⁊ ven. vt ecclesiastica. be. si. di. confer. c. vt nostrum.

¶ Dolum facit qui petit quod testitutus est. ff. de doli. ma. ex. l. dolo. contra de. l. j. §. redi,

Brocardica iuris.

guntur. ff. quorum lega.

C Difficilior est progressus de non esse ad esse q̄ ad perfectius esse. l. talem. ff. de here. institu. l. cū ab eo. ff. de cōtrahen. emp. l. q̄ tñ. ff. e. ti.

C Doctor debet habere aliqua ultra illa que dicit scolaribus. nota. glo. in prohemio. ff. §. hys igitur in fi.

C Dat galiennus opes ⁊ sanctio iustiniana / ex alijs paleas ex istj collige grana notat glo. in prohemio. ff. §. nos vero super v̄bo ditissimi.

C Difficile est in vnū oēs conuenire. ff. de ar. l. item si vn⁹. §. si. i sti. de in. na. §. senat⁹ p̄sultū.

C Duo nasci simul nō possunt l. arethusa. ff. de sta. ho.

C Dignitas et fama custodiri debent. ff. d̄ v̄. ispi. l. j. §. q̄nis.

C Dignitatis cōtentio ex conuersatiōe equali nascitur. ff. de of. p̄si. obseruandū. vbi d̄ q̄ nimia familiaritas parit p̄tēptū

C Decipi non reputat ille qui scit se decipi. ff. de edi. edic. l. j. §. si intelligitur. quia scienti nō fit iniuria neq̄ dolus. extra de reg. iu. lib. vj.

C Dolus cum dolo compensat l. viro. ff. so. ma. ff. d̄ compē. l. si ambo. ff. de dolo. l. si vno. quia paria sunt delicta et paria delicta mutua cōpensatiōe tollunt.

Brocardica iuris.

c. pe. 7 si. extra de adul.

C Dolus siue desidia alienius
nō debet esse dānosus alteri. l. si
electio. ff. d. noxa. 5 de. l. si. C. de
adop. C. de inoffi. tes. l. si quis.

C Deus sol⁹ scrutator ē cordiū
no. glo. in si. ff. de inter. ac.

C De solemnitatibus nihil est
omittēdū. ff. d. i iteg. res. l. diu⁹.

C Dos filie ē ppiū p̄imoniū
filie. ff. de minori. l. diuus.

C De similib⁹ ad similia p̄ce
dendū est. l. ij. C. de ve. in. enu.

C Deus enim omniū est p̄nci
piū mediū. et termin⁹. in auct.
de priuil. do. colla. vij.

C Delicta nō debent remanere
impunita. l. ita vulneratus. ff.
ad. l. acqui.

C Dolus dans causam contra
ctui non rescindit contractū. c.
pe. quod metus ca.

C De hīs que fons sunt nihil
ad nos licet ab eis expediat ha
bere bonum testimonium in. c.
gaudemus de diuor.

C Diaboli et alij demōes a deo
quidē natura creati sunt boni/
sz ipsi de se facti sunt mali / 7 hō
suggestiōe diaboli peccauit. in
c. firmiter de sum. tri. 7 si. ca.

C De furto pacisci lex p̄mittit
ff. de pactis. l. in. gentium.

C Difficile est vt vn⁹ homo vi
cem duorum sustineat. l. si plu
res. ff. de pactis.

Biocardica iuris

Donatarius donatori naturali
ter obligat. ff. de pe. he. l. si.

¶ Desinit quod cepit. 2 perdit
quod non habet. ff. de usufruc.
l. omnes.

¶ Directus dominiū fa. herci
funde solū habet locum addita
hēreditate. ff. fa. herc. qui erat
heres. circa si.

¶ Dissoluta negligentis prope
dolum est. ff. man. si fideiussoz
circa principium.

¶ Difficile dinosci potest liber
homo a seruo. ff. de. cōtra. emp.
l. quia difficile.

¶ Disponat scilicet testator et
erit lex. §. disponat. aucten. de
nup. in secunda columna.

¶ Error in nomine non viciat
contractum. l. si in nomine. C.
quemadmodum te. ordi.

¶ Exteriora iudicāt secreta in
teriora. insti. de re. di. §. reuertē
di. al's. §. cernos.

¶ Extra territoriū ius dicenti
non pareat ipse. l. si. ff. de. iu. o.
iu. §. l. emācipati. ff. de adop.

¶ Effect⁹ aliquñ dignior est sua
cā. C. de ope. liber. l. qd ex li. in
sti. de inge. §. j. contra in auct.
consti. q̄ de di. col. vj. §. ergo.

¶ Exitus acta probāt. l. quidā.
ff. de re. du. C. q̄ accu. nō pōt. l. j.

¶ Ex differentia locorum non
dizoriri diuersitas iurium. C. de
tem. inte. re. l. superuacuā. isti.

Brocardica iuris.

de vsuca. in prin. contra. ff. qđ
certo loco. l. non vtiq̄.

C Erubescit lex filios esse casti
gatores parētū. in auct. de nup.
s. si vero. col. iij. cōtra. de. l. iu.
ff. de condi. ob causam data.

C Ecclesia nunq̄ claudit gre
miū redeūti. *l. de sum. tri. inter
claras in fi. c. supeo. de he. i. vj.*

C Ex vna et eadem causa non
debent oriri diuersi effect⁹. l. me
minerint. *l. vnde. vi.*

C Ei qui dicit incumbit proba
tio ff. de proba. l. ei qui. contra
de. l. sine possidetis. *l. e. ti.*

C Expressa nocent que non ex
pressa non nocent. ff. de re. iu. l.
expressa.

C Expressa psunt. q̄ nō exp̄ssa
non profunt. *l. de noua. l. fi.*

C Eūet⁹ iudicioꝝ sunt dubij. l.
quod debetur. ff. de peculio.

C Ex materia rei cōmissee presu
mit maior fides ⁊ maior indu
stria/exēpla liquēt. *l. de sum.
trini. cōtra vtrunq̄. ff. si cer. pe.
l. cum quidam.*

C Exemplis non est indicādū
sed legib⁹. l. nemo. *l. de sentē.
⁊ interlocutionibus om. iudi.*

C Exēpla ponim⁹ non vt vera
sint sed vt sciat qui addiscit. l.
obligationum substantia in fi.
de ac. et obli.

C Erubescim⁹ sine lege loqui
in auct. de trien. ⁊ se. s. p̄sidere⁹

Brocardica iuris.

mus. col. iij. contra de. l. cū q̄s. ff. de dolo al's de. l. cū q̄. ff. de do.

C Eadem res non debet diuerso iure censerī. ff. de vsucapi. l. eum qui edes in fi.

C Expēse sunt faciēde fm personā ⁊ facultatē. l. cū plures. ff. de administra. tu. §. cū tutor.

C Ea que domi fiunt nō debēt per alios explicari q̄ per illos d̄ domo. l. consensu circa mediū. §. de repud. ff. de ac. ⁊ ob. §. de testi. l. etiam.

C Ecclesia potest pati damnū per factum prelati. §. de sacrosan. ec. l. iubemus. j.

C Es nostrum est quod ab alijs nobis debetur. Es alienum est quod alijs a nobis debetur. l. cedere diem. ff. de verb. sig. Qui cēt soulz a ⁊ cēt soulz doibt: pas maille sienne non est.

C Et q̄ facti sunt iudicis ptāti nō p̄mittunt. ff. d̄ vsu. l. morā.

C Electio manifestat quē esse gratum vt epistola nos reddentis. de sum. tri. ⁊ fi. ca. §.

C Ea que fiunt contra bonos mores nullius sunt momenti. l. iubemus. §. de sacrosan.

C Equitas suadet vt vnicuiq̄ ius suum restituatur. ff. de con. inde. l. nam natura.

C Ex vno ⁊ eodem facto nō d̄z quis consequi penam. ⁊ premiū l. sine hereditaria. ff. de neg. ge.

Brocardica iuris.

**Extra de. c. inter opera de spon.
r. c. maritū. xxiij. di.**

**Eligens vnum de beneficijs
sibi competentibus non ideo al
teri renunciare videtur.**

**Eventus damni restitui non
indulget. s. in consalta facilitas
ff. de mino. l. verum: s. item.**

**Error non habet consensum
ff. de iu. o. iu. l. si per errorem. l.
ij. ff. de iudi.**

**Erga deum religio/erga pa
trem obedientia est. l. veluti. ff.
de instit.**

**Equalitatis r iusticie sum9
amatores. in aucten. de no. eli.
collatione. j.**

**Error cōis facit ins. l. barba
rius. ff. de officio preto.**

**Emens scienter rē alienā nō
habet regressum de emptione.
l. fundum. C. de euet.**

**Eius est interpretari cui9 est
condere legem. c. inter alia. de
sen. excōicationis.**

**Ecclesia nunq̄ moritur: xj.
q. ij. c. liberti.**

**Error in facto alieno tolera
bilis est. l. si. ff. pro so.**

**Expedit subiectos habere lo
cupletes in auctent. vt iu. sine
quoquo.**

**Equitas prefertur rigori. in
c. si. de transac.**

**Ex conuersatione equali cō
tentio dignitatis nascitur. ff. de**

Brocardica iuris.

- offi. presidis observandum.
- C** Ex verbo generali aliquid ē excipiendum. l. cum acqui. ff. de transac.
- C** Ex duobus cōtrarīs fit optimum temperamentū ff. de procuratoribus. l. sed hoc neq̄.
- C** Ex alterius pena vel damno quis ad lucrum restituatur. l. sciendum. ff. si quis cau.
- C** Eo autē solo quis carere debet cuius emolumentum ad eū pertinet. ff. de inof. test. l. contra veniam.
- C** Euentus iudicioꝝ dubij sunt. l. quod debetur. ff. de pecu.
- C** Ex diuersitate locorum non debet oriri diuersitas iurium. l. supuacua. C. de tēpo. in ite. re.
- C** Etenim solum nocere debet iniusfrandum qui detulit. ff. de pos. l. cum qui.
- C** Ex diuersis testamentis ius cōmunionis non cōtingit. ff. de insti. l. substi. l. sub conditione.
- C** Ea q̄ de nouo emergunt nouo indigēt auxilio. ff. de iterro. ac. l. de etate.
- C** Ex conventionē partium cōtractus leges accipiūt. l. j. ff. de po. §. si conueniat.
- C** Ex lege aquilia quod alius prestitit alium nō liberat. ff. ad. le. ac. l. item mela.
- C** Equitatē ante oculos debet habere iudex. ff. de eo q̄ certo

Brocardica iuris.

lo. quod si petatur.

¶ Exceptio peremptoria oppo-
nitur post sententiam. ff. ad ma-
cedonia. l. tamen.

¶ Ex frequēti delicto auget pe-
na. ff. de pe. l. capitalium.

¶ Expedit reipublice vt sit fi-
nis litium. l. quod. ff. si cer. pe.

¶ Filius potest corrigere patrē
l. iij. ff. de condi. ob cau. §. si q̄s.

¶ futurū ius remi. pōt. §. de
pactis. l. j. p̄tra. ff. v̄ edi. edi. l. j.

¶ frangenti fidem fides frans-
gatur eidē. ff. v̄ iof. te. l. eū qui.

¶ frustra fit p̄ plura quod pōt
fieri p̄ pauciora. l. in donationi-
bus. §. de dona.

¶ fraus ⁊ dolus p̄desse alicui
⁊ alicui simplicitas nocere non
debent. ff. de do. l. j.

¶ frustra expectatur cuius ef-
fectus nullus sequitur. ff. de ius-
di. l. non idcirco.

¶ femininū non d̄z cōcipema-
sculinū. l. si ita. ff. de le. iij.

¶ facilius impeditur acquirē-
dum q̄ tollatur iam quesitum.
ff. de hys qui sunt sui vel ali. ius.
l. patre furioso.

¶ finis attendendus est. §. de
no. co. cōpo. l. j. p̄tra immo prin-
cipium. vt. ff. de ori. ius. l. j.

¶ favorabiliora sunt ampliā-
da / odia restringēda. l. eū que-
dam. de li. ⁊ po. cōtra. ff. de hys
qui no. infā. l. ij.

Brocardica iuris.

C faciēda est interpretatio ut
actus magis valeat q̄ pereat. l.
quotiens. ff. de re. du. contra. ff.
de re. du. l. si fuerit.

C filiusfamilias non potest fa
cere testamentum. l. nemo ex.
§. qui te. fa. pos. contra quia fi
liusfami. quo ad ea que publica
sunt pro patrefami. habetur. l.
filiusfamilias. ff. d̄ hys qui sunt
sui vel alii.

C favorabiliores sunt vltime
voluntates q̄ contractus. l. in
testa. §. de re mili. contra q̄ vlt
tima voluntas transit ad here
des. l. j. §. de ca. tol.

C falsa demonstratio non vi
ciat actū qui geritur. l. si pater.
§. de here. insti.

C falsa cā nō viciat actū. ff. de
condi. z demō. l. demonstratio.

C facies humana ad similitu
dinem pulchritudinis celestis ē
facta. l. si quis in metallum. §.
de penis.

C fines mādati diligēter sunt
obseruādi. ff. māda. l. diligenter.

C filius debet obedire patri. l.
veluti. ff. de iust. z iu.

C favorabiliores sūt rei q̄ acto
res. l. favorabiliore. ff. de re. iu.

C fidelitas p̄ualet diuitis. ff.
de verbo. obli. l. si quis.

C fortune euentus sunt tolle
randi siue sint boni siue mali. l.
q̄. ff. de aqua plu. arcen.

Brocardica iuris.

Facta aliena prudentissimos
fallunt. l. ij. ff. de iur. z fac. igno.

Filius non est homo integer
sed pars patris. l. sancim⁹ circa
mediū. C. de agri. z censi.

Frustra precib⁹ impetratur
quod iure cōtrahitur. C. de thes-
saura. l. j.

Frustra legis auxilium inno-
cat qui committit in legem. l.
auxilium. ff. de mino.

Forte philosophicū est tēpe-
ramētū. l. fideicōmissa. §. si rem
ff. de leg. iij.

Famuli cōmunit sunt fures.
ff. de emp. z ven. l. iulianus.

Fama est que dat eē rei z cō-
seruat rem inesse. ff. de exhe. l. ij.
l. iulianus.

Ficta ignorantia neminē ex-
cusat. l. si liberti. C. de operibus
libertorum.

Fratrū ē dura separatio. C.
p̄munia vtriusq;. l. passionū.

Furtum sine affectu furandi
non cōmittitur institu. de vsuc.
§. item is.

Factū alterius alteri preindi-
care nō d³. l. nec fili⁹. ff. de re. iij.

Facilius tollit ius spirituale
q̄ commune. l. eius militis. ff.
de reb. mi.

Facultas probationum non
est angustanda. C. de hereticis.
l. quoniam.

Fortiora iura allegans debet

Brocardica iuris.

obtinere. l. si. C. de edi. edi.

C furiosus solo furore satis pu
nit⁹ est. ff. de of. pre. l. diuus.

C fiscus et priuatus pari passu
ambulāt. ff. de pe. here. l. itē si.

C filius nō dz portare iniquita
tē patris. l. si pena. ff. de penis.

C Generale dictū generaliter ē
intelligendum. ff. de seruitu. v.
predi. l. si seruitus.

C Generalitas nō protrahitur
ad futura nisi exprimatur. ff. de
ver. obli. l. si a col.

C Gratificationi loc⁹ est. ff. de
reli. et sum. fu. l. fina. in glo. ij. et
in textu.

C Gandēt breuitate moderni.
l. j. ff. q. me. cau. in glo. j.

C Generaliter ois retihabitio
retro trahitur et mandato equi
paratur. C. ad mace. leg. finali.

C Generi per speciem derogat
l. in toto. ff. de re. in. et de ser. ru.
pre. l. seruitus.

C Generalib⁹ specialia insunt.
nota. glo. ff. de offi. pre. l. scz.

C Glose nō debēt allegari pro
textu et istud est certum in iure.

C Graue est fidē fallere. l. j. ff.
de consti. p.

C Graue est naturam fallere.
ff. de inof. te. l. ij.

C Gallici sunt subditi impera
tori. C. de offi. pre. affri. in no
mine domini.

C Generaliter verba smissa cā

Brocardica iuris.

commendandi nō obligāt dicē-
tem. vt. l. sciendū. ff. de edi. edi.
circa medium. l. obligat. ff. de
ac. et ob.

¶ Generale tantū valet in oib⁹
q̄tum singulare in singulis. l. si
duo. ff. de admi. tu.

¶ Generalis clausula nō por-
rigit ad ea de quib⁹ specialiter ē
p̄prehēsa. ff. ex q̄. cau. ma. s3 r si.

¶ Grauius est eternam q̄ tem-
poralem ledere maiestatem. C.
de hereti. gazaros.

¶ Genus mulierū est auarissio-
mū. ff. de do. in vix r vxo. l. si sti-
pulata et. ff. ad velle. l. s3 si ego.

¶ Genus clericorum audax d3
esse in auct. de nō alie. aut per-
mu. rebus ecclesiasticis. s. p̄co-
nomum. colla. ij.

¶ Genus perire non potest. ad
l. falsidiam in ratione. s. vnde r
s. si vero argenti.

¶ Habundās cautela nō nocet
ff. de nego. ges. l. si pupilli.

¶ Heres r defunctus eadē per-
sona cēsentur. i auct. de iureiu.
a mori. p̄e. colla. v. circa pun.

¶ Honor est preferendus omni
cōmodo pecuniario. C. d. insti.
sub condi. reprehendenda.

¶ Homines sūt faciles ad dis-
sentiendum. ff. de arbi. l. nō co-
gendū. al's. item si vnus. s. prin-
cipaliter.

¶ Hoc possumus qd̄ iuste vel

Brocardica iuris:

recte & modo possumus. l. nepos ff. de ver. sig. xxij. q. ij. faciat.

Chumana natura facile labitur ad delicta in aucten. de mo. §. si vero. colla. j.

Choc facias alijs quod tibi fieri vis. l. j. ff. de solu.

Chonoris augmentum non ambitione sed labore ad unum quod contingit.

Chonestum necessarium et probabile equiparantur. ff. ex quibus cau. ma. l. sed et si.

Chominis hominem interest beneficio afficere. ff. de ser. ex poz. l. ea seruus.

Chonesti viri debent esse in domibus suis de nocte. ff. de ori. iu. l. ij.

Chominis gratia deus omnes fructus facit. ff. de usur. l. in pecudum. insti. dere. di. §. in pecudum.

Chosti fides est seruanda. l. si. de leg. j. illa non loquitur de hoste sed de alio.

Cheres successor fuit vicia de functi. l. cum heres de diuersis temporibus.

Chonestus modus est seruandus non imoderate cuiusque luxuria. l. ex dam. ff. de dam. infec.

Choies recomandandi sunt in sua prouincia. ff. de ori. iu. l. ij.

Chereditas representat personam domini. l. denique. ff. quod vi aut clau.

Chabitus non facit monachum

Brocardica iuris.

sed professio regularis. c. porre-
ctum. de regu. z transe:

¶ Homine homini insidare ne-
phas e. ff. de iusti. z iu. l. vt vim.

¶ Humanu est peccare sed dia-
bolicu perseverare. no. glo. in. l.
cōsentaneu. C. quō z qñ in. sup
vbo perseverauerit.

¶ Illa que ad vnum finem or-
dinantur non debent contrariu
operari. C. de le. z cōsti. l. quod
fauore in prin. Contra. ff. quod
quisq; iur. per to. ti. vñ qd fauo-
re quo rōndā constitutū est qui-
busdā casibus ad lesionē eorū vo-
luntus inuentum videri tenor.
l. quod fauore. C. de leg. z cōsti.

¶ In maiori cōtinet minus. ff.
de verborū obli. l. j.

¶ Iuvenes sunt habiliores ad
quodq; artificium q̄ senes. ff. de
edi. edi. precipiunt.

¶ Ignorantia facti excusat. C.
de ser. fu. l. quicumq;.

¶ In re sua quilibet e modera-
tor z arbiter. l. in re. C. mādati.

¶ Inspiciēdu est quid euenire
pōt. l. si idem. ff. de iu. o. iu.

¶ Inanis est actio que excludi-
tur in opia debitorum. l. nam is
si. ff. de dolo.

¶ Idem est iudicium de parte
quo ad partem qd de toto quo
ad totum. ff. de rei ven. l. que de
tota insti. de fideicō. he. §. nihil
autem.

Brocardica iuris.

Instar sacrilegij est disputa-
re de principis potestate. *C. de*
diner. rescrip. l. sacrilegij.

In mora modici tēporis non
est magnum preindiciū. *ff. de*
iu. l. si debitori.

In facto quod se habet ad bo-
nū z ad malum magis de bono
q̄ de malo presumendum. *ff. de*
do. inter vi. et vr. l. quintius.

In generali sermone conti-
netur persona loquentis. *ff. de*
pig. l. paulus.

Ius naturale imutabile est.
insti. de iu. na. gen. z ci. §. pe.

In ambiguis orationib⁹ ac-
cipienda est mens proferentis
ff. de re. iu. l. si quis.

Impossibiliū nulla est obli-
gatio. *ff. de re. iu. l. impossibiliū.*

Inter si z cū: nulla est differē-
tia. *l. qui pmisit. ff. de cō. inde.*

Instrumenti exemplum vel
copia nō probat vt. *C. de eden.*
auct. si quis.

Illa que sunt eadem non de-
bēt diuersis noibus denominis-
nari. *C. de codicillis. l. si idem.*

Inter priuationem z habitū
nō est dare medium. *ff. de ver.*
obli. l. hec verba.

Iuramētū p̄tra bonos mores
prestītū nulli⁹ est momēti vt in
auct. scenicas nō solum col. v.

Impator est dñs toti⁹ mūdi
ff. ad. l. rodia de iactu. l. de p̄ca

Brocardica iuris:

tio. qđ est verū toti9 vniuersita-
tis nō autem rerum singulariū.

¶ In finitū in iure reprobaf. de
rescriptis. c. cū in multis lib. vj.

¶ In multoz viroz honestissi-
mozū p̄dictis lupanaria exercē-
tur. l. ancillarū. ff. de pe. here.

¶ In cōfitemem nulle sunt par-
tes iudicis. vt. l. proinde in fi. ff.
ad. l. acqui.

¶ Infames non debent esse ad-
uocati seu pcuratores. no. glo.
l. furti. ff. de hys qui no. infa.

¶ Ignoratis principis ignorat
ars siue principatū. ff. de ori.
iur. l. j.

¶ Iustus principis facit aliqđ
licitum quod al's esset illicitum
ff. de re. iu. l. non videtur.

¶ Id scilicet excandescere vel
illa crimari nō est cōstātis r bo-
ni iudicis cuius animi motum
vultus detegit. ff. de offi. presb. l.
obseruandum.

¶ Inconueniēs est q̄ bene clau-
sa sunt rursus ad rem publicam
renocare.

¶ Illud videtur abesse quod af-
futurū est. l. de ver. sig. l. et illa
notum facit.

¶ Iudex non potest mutare pe-
nam a lege statutam. l. h. l. ne
sanctum baptisma.

¶ Inter equales nō ē ordo pre-
cedentis r sequētis. l. vnde le.
l. nepotibus.

Brocardica iuris.

Cuiquū est aliquē sui rei esse iudicē. ff. de in. l. iulian⁹. cōtra qz nō ad iudicium iterū debet citari nec sibi creditur quū quis dixerit non vniere.

In certis ⁊ nō certis loc⁹ ē cōiecturis. ff. de v. sig. l. p̄tinuus.

Inter artifices lōga ē differētia. ff. de solu. l. inter artifices.

Alla q̄ cōi iure procedūt validi⁹ ad suū p̄cedūt effectū q̄ illa que iure speciali. C. de albo. l. j.

In necessitatibus nemo liberalis existit. l. mater tua. C. de operis liber.

Allud est inconueniēs ad qd sequitur inconueniens. l. si. C. de testamen.

In illicitis non est parētibus obediendū. l. ad ea. ff. de re. iu.

Iuramentum non facit licitum quod alias ē illicitū. C. de non nu. pec. l. si.

Idem est iudiciū de loco ⁊ de tempore. l. vinum. ff. si cer. pe.

In aqua turbida bonum est piscari.

Interitu speciei promissor liberat. ff. de v. ob. l. si ex legati.

Impersonalitas viciat cōtractū. in auct. si qn̄. C. de p̄sti. pec.

Idē est iudiciū episcopi ⁊ officialis. ca. ij. consue. li. vj.

Iuste possidet qui auctoritate iudicis possidet. l. iuste. ff. de acquiren. possessio.

Brocardica iuris.

¶ Illud possumus quod de iure possumus. q. q. j. nos in quęquā

¶ In pari causa melior est cōditio possidētis. ff. de excep. do. l. apud celsum.

¶ Inter pares inuidia regnat. nota glo. ff. quod metus causa. l. si cum.

¶ Iudex debet iudicare de illis de quibus cognouit. ff. de indi. l. de qua re.

¶ Iudex debet iudicare sicut a legata et probata. l. illicitas. ff. de officio pre.

¶ In re cōmuni potior ē cōditio prohibētis. ff. cōmuni diui. l. sabinus de ser. vr. pre. parientem.

¶ In baculo inest dolor. ff. ad l. acquiliam. l. si ex.

¶ Illud quod debetur in genere nō potest perire. l. si cer. pe. l. incendium.

¶ In summis quod minimū ē videtur esse pmissum. ff. de vbo. obli. l. si ita.

¶ Iudex debet habere equitatē pre oculis. ff. de eo quod cer. lo. l. q. si ephesi.

¶ In delictis non habet locum exceptio inq̄tum facere posset ff. de reb. iur. l. sed huius ita. §. q. autem.

¶ Iudex semel functus suo officio siue bene siue male nō potest amplius fungi. ff. de re. iur. l. iudex.

Brocardica iuris.

¶ Iudex de his que raro fiunt reputat miraculum in aucten. de consu. colla. ij.

¶ Iudex non potest suos subiectos compellere ut in eum compromittant. ff. de ar. l. sed si in seruum.

¶ In culpa est qui primo percussit ff. ad. l. acqui. l. si ex plag.

¶ In habentibus symbolum facilioz est transitus. ff. de rei ven. l. in rem.

¶ Juris auctoritas aliquem excusat. c. inter alia. de sen. excōi.

¶ Ignorantia est cunctorum errorum mater ut. xxxviij. di. ignorantia.

¶ Ius honorarium quasi viua vox iur. civilis est. ff. de iusti. et iu. l. nam et ipsum.

¶ Iudicem precibus constituisse non oportet. ff. de iudi. l. obseruandum.

¶ In toto pars continetur. ff. de pactis. l. si vnus.

¶ Ius publicum pacto priuatorum immutari non potest. ff. de pac. l. ius publicum.

¶ Impunitas continuum effectum tribuit delinquenti. C. de fur. l. si quis.

¶ Initiū spectandum est. ff. de his qui no. infa. l. quid ergo.

¶ Ignorantis domini conditio deterior per procuratorem fieri non potest. ff. de procu. l. ignoratis.

Brocardica iuris:

CIn quo quis obligatur sibi abesse
videtur. ff. de nego. ge. l. si quis.

CIn alterius premissum verti alienum
metum non oportet. ff. quod me-
tus causa.

CIn pretio emptionis et vendi. li-
citur est naturaliter pertrahentibus se
circumvenire. ff. de mino. xxv. an.

CIdem continet usus vsusfructus
ctus. ff. de vsuf. e. re. que.

CIn prescribenda libertate ne-
cessarium est factum veteris. ff.
de serui. l. hec autem.

CIn urbanis prediis medium
predium quod non seruit non impe-
dit seruitutem. ff. communia pre-
diorum. l. in tradendis.

CIn rusticis prediis medium
predium quod non seruit non impe-
dit seruitutem. ff. e. l. iij.

CIn suo facit quilibet quod vult non
in alieno. ff. si seruitus veniat. l. sicut.

CImputandum est ei qui seruos
obnoxios habuit. ff. ad. l. acq.
l. si seruus.

CIn homine libero nulla cor-
poris extimatio fieri potest. ff.
de his qui de te. vel effu.

CIn eodem iudicio est actor et res
ff. familie habet. l. pro familie.

CIudicium facti herede non potest
quis nisi semel intendere. ff. facti
herede. l. si filia.

CIdem est negare tacere et obs-
cure respondere. ff. de interro-
ac. l. de etate.

Biocardica iuris.

¶ Justum est eū teneri qui prin-
ceps fuerit delicti. ff. de ser. cor.
l. in hoc iudicium.

¶ Insiurādū pro veritate acci-
pitur. ff. de iureiu. l. sed et si.

¶ Interest poti⁹ nostra nō sol-
uere q̄ solutum repetere. ff. de
compen. l. in.

¶ In tractibus ambigua ver-
ba contra proferentē sunt inter-
pretāda. ff. de p̄trahen. l. labeo.

¶ Incēdium sine culpa fieri nō
potest. ff. de peri. et cōmo. rei v̄.
l. si vendita.

¶ Inconstātia permittit. ff. de
ac. emp. et ven. l. si sterilis.

¶ Indefinita, eq̄ pollet vniuers-
sali. ff. de pigno. ac. l. si necessa-
rias.

¶ In alternatinis ē electio des-
bitorum. l. si emptor. ff. de con-
trahen. emp.

¶ Iuri pro se introducto qui-
libet renūciare potest. l. si quis
§. de pactis.

¶ Reges nobilissimos aperiūt
thesauros. §. nos vero. in pro-
hemio. ff.

¶ Liber homo non recipit esti-
mationem. ff. de hys qui deiece.
vel effu. l. si.

¶ Reges non trahunt, ad prete-
rita negocia sed ad presentia et
futura. §. eo. ti. l. leges.

¶ Legatum debet deferre emo-
lumentum a quodam. ff. de le.

Brocardica iuris

iū. l. qui concubinam.

¶ Licet alicui naturaliter i corpus serui seruire. ff. de pec. leg. sed si damnum.

¶ Per generaliter loquens nō extendit ad casus cōtrariū spectātes. l. nemo. §. q̄ te. fa. po.

¶ Vidus noxius in culpa est. ff. ad. l. acquil. l. item.

¶ Litigatio facit oēs esse pares possessores. l. s; si. ff. de pe. here.

¶ Licitū ē inimico facere dānū nedū in corpe / s; in reb⁹. insti. d. re. di. 6. item ea que ab hostib⁹.

¶ Longissima vita hominis est centum annorum. l. si. §. de sacrosan. eccle.

¶ Vites ex litibus non debent oriri. l. quidam. ff. si cer. pe.

¶ Vata culpa dolo equiparatur. ff. si mē sor fal. mo. l. j.

¶ Libertas est inestimabilis. l. libertas. ff. de reg. iur.

¶ Licet in stipulationib⁹ legatis fideicommissis ⁊ mortis causa donationibus iustitandum remittatur non tamen remittitur conditio. ff. de condi. insti. l. qui sub conditione.

¶ Legatum relictū sub vna cōditiōe adeptū videtur esse relictū sub contraria conditione. l. aliquando. ff. de condi. ⁊ demon.

¶ Leges sanctissime que constringunt vitas hominū ab hominibus sciri debēt ⁊ obseruari

Brocardica iuris.

S. de le. l. leges sacratissime.

¶ Ver quibus dura seruanda est
l. prosperit. ff. qui et a quibus piz.
di. in nemo iam.

¶ Legum oratores discipuli p
legem efficiuntur ditissimi. ff. in
prohemio. §. nos vero.

¶ Legum auditores noui iusti
niani nuncupantur. ff. in probe
mio. §. in reliquam.

¶ Licet furiosus uxorem duce
re non possit: retinere tamē ma
trimoniū pōt. ff. de hys q sunt
sui vel alie. iur. §. patre furioso.

¶ Rege canetur quod iuris est
in picipali et in accessorio. ff. de
accepti. l. et si iusiurandum. §. et
si fideiussori.

¶ Veni psumptioni nō est stan
dum. ff. de minorib⁹. xxv. annis
l. deniq⁹.

¶ Licet res puenerit ad casum
in quo incipere non potuit non
propter hoc viciatur. ff. de indi.
l. cecus. et l. si quis. contra de. l.
si quando. eo. ti.

¶ Licet testamentū rumpatur le
gata et libertates debentur. ff. de
inof. test. l. cum mater.

¶ Licetum est negligere re suā
ff. de pe. here. l. si quid possessor.

¶ Longe comodius est posside
re q̄ a possidēte petere. ff. de rei
vendi. l. is quoq⁹.

¶ Venis castigatio dūtaxat per
missa est docēti. ff. ad. l. acquil.

Brocardica iuris:

l. sed et si.

¶ Licetum est purgare moram: ff. de cōsti. pec. l. sed si alia. contra de. l. magnam. C. de contra. ben. et cōmi. sti.

¶ Libellus debet offerri iudici et per iudicem aduersario. C. de litig. l. ij. autē. litigiosa. Et nota quod aliquando offerens libellum super rei ven. implorat iudicem ut interroget aduersarium utrum possideat vel dolo defecerit possidere: quia si non possideret talis actio contra ipsum esset inutilis. extra de iudi. ca. examinata. insti. de interdi. §. retinende. si vero neget se possidere et tu possis probare quod possidet et caute velis agere non debes intentare retinende sed ut de mendacio puniatur. ut fiat de possessore petitor. ff. de re iud. l. petitor: et est duplex libellus scilicet conuentionalis et accusationalis. primus in civilibus. secundus in criminalibus habet locum. in primo contineri debet nomen actoris et rei et iudicis coram quo litigatur et res que petitur et dies in quo libellus datur. Unde versus.

¶ Quid quis coram quo quo iure petatur et a quo.

¶ Hec bene seruata quisque libellus habet. In secundo vero debet contineri nomen actoris

Brocardica iuris.

rei iudicis / 2 crimen de quo agitur / 2 quā persona cum qua crimen esse dicitur. et locus in quo et dies accusationis / 2 professio accusatoris coram iudice. / 2 mēsis in quo est pmissum dies aut hora.

C Licet consuetudo sit magne auctoritatis nunquā tamen preiudicat veritati aut legi. in. c. cū causa. extra de sen. et re. iu. nisi fuerit legitima et prescripta. vt in. c. vltimo de consuetudine.

C Reges sunt intelligende sūm materiam subiectam. l. quod si quinto anno. ff. cōmo.

C Rex debet fieri de bono / 2 difficili. l. q. labeo. ff. ad carbo.

C Regum correctio est euitāda l. precipimus. C. de appel.

C Rex non debet imponi verbis / sed rebus. l. ne in arbitris. C. de arbi.

C Licet vniciquē sanguinē suū redimere. l. si. ff. de bonis eorū.

C Ados et cōsuetudo regionis seruāda est. ff. de ven. in spi. l. j.

C Magis est inspiciēdus sensus quā scriptura. C. de le. pre. l. iij.

C Malicijs hoīm est obuiādū ff. de rei ven. l. in fundo.

C Adorte mādatis expirat mādātum. in sti mādati. §. item.

C Adinoz. xxv. annozum nō potest esse procurator. ff. de procu. l. q. si minor.

C Adutuū est contractus ce

Biocardica iuris.

lebratus traditione vera ⁊ ficta
rei cōsistētis in numero ponde
re vel mensura cum spe recipiē
di idem in genere suo. fm bar.

¶ Maior pena est inter homi
nes esse et hominum carere suf
fragiis q̄ ab hys penitus sepa
rari. C. de apost. l. ij. et l. fina.
eodem titu.

¶ Maius impedimentū est na
ture q̄ accidētū. insti. de adop.
s. illud.

¶ Minus est habere actionē q̄
rem. l. minus. ff. de reg. iur.

¶ Multis casibus loc⁹ est exē
ptio. ff. de pe. l. aut facta.

¶ Mitius agitur cū lege q̄ cū
ministro legis. not. glo. l. cōsen
sus. ff. de pactis dota.

¶ Masculinū concipit feminis
num. l. j. ff. de consti. pec.

¶ Magis punitur seruus q̄ li
ber ex eodem delicto. C. de fun
do rei p̄na. l. scriptum.

¶ Maiori parti standum est. l.
duo ex tribus. ff. de re. iudi.

¶ Mortale ingeniu⁹ debile est
⁊ exiguū. l. ij. C. de ve. iu. enu.

¶ Melius est in tacta eorum iu
ra seruare q̄ post causam val
neratam remediū querere. C.
quando licet vnicuiq̄ sine iudi.
l. j. ⁊. C. in qui. cau. in integ. re.
non est ne. l. si.

¶ Malos mores ⁊ firmitas ani
mi non excusat. C. si aduersus

Brocardica iuris.

de li. l. j.

C Malitia supplet etatē. *C. si minor maiorem se di. l. iij.*

C Media via est eligenda. *ff. si pars here. pe. l. antiqui.*

C Magis etati q̄ dementie succurrendū est. *ff. de tu. l. quibus.*

C Mors est hominis vite finis z termin⁹ in auct. de he. z fa.

C Mors omnia soluit. in auct. de nup. §. deinceps. col. iij.

C Maius gaudium est in celis super vno peccatore penitentiā agēte q̄ super nonaginta iustis qui non egerunt penitentiam. *vt. ff. de mino. l. iij.*

C Melius ē vt aliq̄s seip̄m corrigat q̄ expectet seip̄m ab alijs corrigi. in aucten. de nup. §. j.

C Mala herba cito crescit. *no. glo. l. ij. C. de hys qui ve. eta. impe.*

C Multitudo onerosa nihil habet honestum. in auct. de referē darjs. §. j. col. ij.

C Multa propter importunitatem petētium cōcedantur que alias non cōcederentur. *l. j. C. de pe. bo. sublatis.*

C Maleficia non debēt remanere impunita. *ff. ad. l. acquil. l. si ita vulneratus circa fi.*

C Mēs est potius attēdēda q̄ v̄ba legis. *l. scire. ff. de excu. tu.*

C Mascul⁹ dignior est femella *l. j. ff. de sen.*

Brocardica iuris.

¶ **M**elius est partem habere q̄
toto priuari insti. ad. l. fal. §. ex
diuerso.

¶ **M**elius est pauca idonee et
caute facere q̄ multis interesse
periculose in auctē. de tabel. §.
et vero.

¶ **M**ulta transeunt in vniuer
sitate q̄ per se non transeunt. l.
in modicis. ff. de strabē. emp.

¶ **M**agis statuitur dectis vni⁹ as
firmatiue q̄ pluribus negatiue
no. glo. l. diē profer. de arbi.

¶ **M**ulte vie ad malum perpe
trandum se offerunt in aucten.
de nup. colla. iij.

¶ **M**ala electio est in culpa. l.
fi. ff. de acqui. pos. ⁊ de peti. he
redi. l. vendendum.

¶ **M**ala exempla non sunt se
quenda. ff. ad marce. l. j.

¶ **M**etu penarum homines re
trahuntur a delictis. §. de ser.
fu. l. cum seruum.

¶ **M**elioris cōditiōis nō dicitur
stultus q̄ perit⁹. ff. quod vi. aut
clam. l. seruius.

¶ **M**agis succurritur de dāno
vitando q̄ de lucro capiēdo. §.
de in. deli. l. fi.

¶ **M**endacium est falsa signi
ficatio vocis cum intētiōe fal
lendi. ff. de inter. ac. de etate in
glo. ⁊ est diffinitio augustini.

¶ **M**ala simpliciter sunt ma
gis detestāda q̄ mala s̄m quid.

Brocardica iuris

de contrahē. emp. l. quod sepe.

CAd mala impediunt contrahēda que non dirimunt iam contracta. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui.

CAd male actum semper presumitur iniuriose esse actū. ff. ad le. acqui. l. si quis.

CAd magis dignum trahit ad se minus dignū. ff. de rei venditi. l. qui delictis.

CAd mandata non indigent probatione. ff. de pactis. do. l. j. q. j. mandata.

CAd multo utilius est pauca ostēdere idonee q̄ cum multis inutilibus hoies p̄grauari. l. q. C. de ve. iu. enu. §. contrarium.

CAd melius est omnia mala pati q̄ malo consentire. xxij. q. v. ita.

CAd manumissio ē libertatis datio. ff. de iu. et in. l. manumissio.

CAd mos antiquoꝝ seruandus ē ff. de iu. o. iu. l. more.

CAd modica resectio ad usufructum pertinet. ff. de usufructus l. hactenus.

CAd res et propositū faciētis debent inspicī. C. ad. l. cor. §. sicca. l. j. et ff. eodem. l. diuus.

CAd alicujus hoim fauendū non est. ff. de ser. cor. l. j. §. psuadere.

CAd mediū trahit duo extrema. ff. de er. eu. pre. l. qui sella.

CAd mendacium punitur. ff. si q̄ pau. fe. di. l. j.

Brocardica iuris.

¶ Modestus facit qui refert **¶**
q̄ iurat. ff. de p̄sti. pec. l. illud.

¶ Modicum tēpus dicitur de
cem dierum. ff. de consti. pec. l.
promissor.

¶ In tribui videt et si nihil
tribuatur. ff. de tribu. l. illud.

¶ Mortale peccatū nō dimitti
tur dimisso veniali s̄z nō ecōtra.
qz mortale opponit caritati ve
niale feruori caritatis. vt nota
per io. an. in prohemio. vi.

¶ Melius est nocentē nō puni
re q̄ innocentem condēnare. l.
absentem. ff. de pe.

¶ Memoria hominū labilis ē.
ff. de ve. in. enu. l. i. §. qd̄ aut. C.

¶ Nō sufficit abstinere a malo
nisi fiat quod bonū est. lxx. di.
precepta in glo.

¶ Nō sufficit allegare i iudicio
nisi allegata probentur. C. de li
bertis z eoz. l. si manumissio. cō
tra. C. de p̄ba. l. siue possidetis.

¶ Nihil videt factū dū aliquid
cōstat addendū. C. de h̄is qui
bus. l. pe.

¶ Nihil dat qui nihil habet. ff.
de acqui. re. do. l. qui traditio.

¶ Nō prestat impedimentū qd̄
iure non sortitur effectum. l. pa
ctum. C. de codi.

¶ Non refert quid ex equipol
lentibus fiat. C. de do. que sub
modo vel condi. l. si.

¶ Noia debēt esse reb̄ cōsonā.

Brocardica iuris.

via. insti. de do. 6. et aliud. cōtra
qz infans fari pōt. z mot⁹ etiam
p̄m grāmaticos dicit a moueo z
tamen moueri non potest.

¶ Non videtur factum qd non
durat factum. ff. de in rem. ver.
l. si pro patre.

¶ Non probat hic esse quod ab
hoc cōtingit abesse. C. de pba.
l. neq; natales.

¶ Nihil est simile sibūpsi. ff. qd
iussu. l. j.

¶ Nemo potest contra propriū
iuramentum venire in auct. de
iu. in prin. colla. vj.

¶ Nemo cogit res suas v̄dere
etiā iusto p̄cio. ff. re. amo. l. nec
eum. z. C. de ptra emp. l. inuit.

¶ Nemo debet ex eodem facto
penā z p̄miū reportare. ff. de ne
go. ge. l. hereditario.

¶ Nihil dolosi⁹ doloso nec are
nosius arenoso. ff. de dolo. l. si
du. in glo.

¶ Necessitas nō habet legē. C.
de pa. l. qui si. di. stare. l. ij.

¶ Nimia subtilitas reprobaf.
C. de consti. pec. l. ij.

¶ Ruptie replēt mūdū: virgini
tas paradisu. xxvij. q. j. nuptie.

¶ Nō sunt faciēda mala vt ide
veniant bona. iij. q. j. nosti.

¶ Nō desinit esse qd nunq̄ fuit
l. totum. ff. de condi. z demon.

¶ Nihil tam studiosum i reb⁹
inuenitur q̄ legum auctoritas

Brocardica iuris

que diuinas et humanas res dis-
ponit et omnem iniquitatem ex-
pellit. C. de veteri in. enucleado
l. j. in princi.

¶ Non valenti agere non cur-
rit prescriptio. C. de annali ex-
ceptione. l. j.

¶ Non validum declarat per
validam. ff. de his qui. vt indi.
l. cum quidam.

¶ Nullus dicit agere actione de do-
lo vbi alia actio subest. ff. de do.

¶ Non est dare honorem sine onere. insti. de iur. na. §. quod pricipi.

¶ Non omnium ratio reddi po-
test. ff. de le. l. non omnium.

¶ Non possum alienare quod
meum non est. ff. si cer. pe. l. eius.

¶ Nisi pueri velint se corrigere
verbis debent castigari virgis.
ff. de of. procon. l. nec quicquam.

¶ Non distinguimus vbi lex non
distinguit. l. de precio publicia
na in rem actio.

¶ Nihil est tam contrarium con-
sensui quam error qui imperitiā dete-
git. l. si per errorem. ff. de iur. o. iur.

¶ Non est inspiciendum tempus cano-
nis. ff. qui satisfada. cog. l. creditor.

¶ Nihil scientie legalis debet
remanere incognitum. ff. in pro-
hemio. §. itaque.

¶ Non refert an quis voluntatem
suam declaret an rebus ipsis vel fa-
ctis. ff. de legi. l. de quibus causis.

¶ Non debet calamitas matris

Brocardica inris.

ei nocere qui in ventre est. ff. de
sta. ho. l. 2. seruoꝝ.

C Natura non p̄misit simul in
vno ipetu duos infantes d̄ vte-
ro matris p̄cedere. ff. de sta. ho-
minum. l. arethusa.

C Amicia familiaritas parit cō-
temptum. ff. de offi. p̄toris. l.
obseruandum.

C Non potest quis gladū pote-
statem sibi datam vel cuiusuis
coertionis ad aliū trāſſerre. ff. d̄
of. p̄conſul. l. ſolēt in principio.

C Nō est ſpectandū quid rōne
factum est ſed quid fieri debeat
ff. de of. p̄re. l. ſed licet.

C Audā pactio obligationem
nō parit ſz actionē. ff. de pactis
l. iuregentium.

C Nemo eſt aliene litis legitis-
mus deſenſor ſine ſatiſdatiōe in-
telligitur. ff. de p̄cura. l. qui pro
prio nomine.

C Nemo diu gaudet qui iudi-
ce vincit iniquo. ff. de calum. l.
in heredem.

C Nemo delictis exuitur q̄uis
capite munit⁹ ff. de ca. di. l. p̄tē.

C Nemo d̄z eſſe iudex in cauſa
ſua. ff. de recep. l. ſi de re ſua.

C Non eſt magnum damnum
in mora modici temporis. ff. de
iudi. l. ſi delegari.

C Nō debet dari occaſio delin-
quendi. ff. de iudi. l. legatis.

C Non eſt abſurdum aliquem

Brocardica iuris.

pro parte intestatum videri. ff. de inoffi. testa. l. nam.

¶ Nemo enim predo est qui precium numeravit. ff. de he. l. etiā.

¶ Non videoz amittere quod habeo quod cum non credo habere. ff. e. l. mater.

¶ Non puto hunc esse predonē qui dolo caret quous iure errauerit ff. de pe. here. l. sed et si.

¶ Nautis ad hoc parata est ut nauigetur. ff. de vsuf. l. arboribus.

¶ Non potest quid incipi ab eo casu quo debet finiri. C. de do. ante nup. l. quod sponte.

¶ Non enim stricte voluntates defunctorum sunt interpretandae. ff. de vsu et habi. l. plenum.

¶ Non enim ius fauet delictorum votis. ff. de serui. l. ut pomum.

¶ Nulli res sua seruit. ff. de serui. vi. pre. l. in re.

¶ Non est idem ius de parte quo ad partem et de toto quo ad totum. ff. de ser. ru. pre. l. per fundum.

¶ Non enim sicut viventium ita et defunctorum actus suspendi receptum est. ff. cōis pre. l. si.

¶ Non stat in iudicio maioris partis. ff. de ser. ru. pre. l. per fundum.

¶ Neque acquiri libertas neque amitti seruitus pro parte potest ff. de ser. ru. pre. l. vnus.

¶ Non potest vsucapere libertatem edium suarum vicinus tuus qui ius tuum non interpel-

Brocardica iuris.

lanit. ff. de ser. vi. pre. hec aut. se-
cus i rusticis qz sufficit nō vsus.

¶ Non potest alijs iniuriam fe-
cisse quod sensu caret. ff. si qua.
pau. l. j.

¶ Non est ludus ex quo crimē
orif. ff. ad. l. acqui. nā z lusus.

¶ Non est nouum vt lex specia-
liter quibusdā enumeratis / ge-
nerale verbū subiciat quo spe-
cialia complectantur. ff. ad. l.
acqui. l. si seruus. S. inquit.

Unde versus:

¶ Nā tua res agitur paries cū
proximus ardet.

¶ Et neglecta solent incendia
sumere vires.

¶ Isti versus notantur in glo.
super verbo extinctus in. l. si q̄s
fumo. ff. ad. l. acqui.

¶ Nullū enim est pign⁹ cuius
persecutio narretur. secus i vsu
fruc. donec tempore pereat. ff.
de Nora. l. norale.

¶ Non potest ex vno et eodem
iudicio res iudicata in parte va-
lere z in parte non valere. ff. fa-
ber. l. in hac.

¶ Non oportet laudādo auge-
ri maliciam. ff. de ser. cor. l. j.

¶ Nihil refert an res pprio no-
mine appellat / an digito ostēda-
tur. ff. de reb⁹ credi. l. certū est.

¶ Naturalis obligatio iureiu-
rādo tollitur. ff. de iureiu. l. si.

¶ Nemo inuitus remanere in

Brocardica iuris.

**Societate compellitur. ff. de con
ditio. indebi. l. si non sortem. §.
si centum.**

**¶ Nemo debet locupletari cū
iactura aliena. ff. de cōdi. in dē.
l. nam hoc natura.**

**¶ Nō viciaf aliqd lz veniat in
eū casuz in quo incipe nō potuit
ff. de consti. pe. l. item illa.**

**¶ Nemo intelligit eē ī peculio
suo. ff. de peculio. l. deposui.**

**¶ Nō videt versum nisi duret
versum. ff. de in rē verso. l. si pro
patre. §. plane. ver. versum.**

**¶ Nō licet errare ī pprio facto
ff. ad. vel. l. q̄q̄.**

**¶ Nemo ex consilio obligatur
ff. man. l. ij.**

**¶ Nihil eni facit error nois cū
de corpore cōstat. ff. de p̄trahē.
emp. l. in venditionibus.**

**¶ Nō licitū est variare. ff. de le.
commisaria. l. si fundus.**

**¶ Nō certiorari debuit qui nō
ignoravit. ff. de ac. emp. l. j.**

**¶ Non intelligitur traditū qd
iure pōt reuocari. ff. de ac. emp.
l. ratio.**

**¶ Non est verissimile qd aliquis
impotens inferat violentiā ali
cui potenti. ff. quod metus cau.
l. si. Nam potentioribus pares
esse nō possumus. l. ij. ff. de alie.
iu. mu. ergo nec eis violentiam
inferre possumus.**

¶ Nihil est adeo firmum quin

Brocardica iuris.

rumpatur. in auctentico d nup.
§. nuptias.

¶ Nō dicitur sciri nisi illud ve-
rū sit. l. j. ff. de aqua plu. ar.

¶ Nomina ⁊ verba trāsposita
idem significant. l. quidam. ff.
de pe. le.

¶ Roxa caput sequitur. insti.
de no. ac. §. omnis.

¶ Nobilioꝝ p̄sumptio est attē-
denda. ff. de do. inter virum et
v̄rorem l. quintus.

¶ Nō facias alijs qđ tibi minis-
me fieri vis. ff. qđ quisq; iuris.

¶ Nemo sibi pōt ip̄erare neq;
prohibere. l. si de re sua. ff. de ar.
immo qđ verba imperatiui mo-
di non habent p̄nam personā
ibi no. glo.

¶ Officium suū nemini nocere
debet seu esse damnosum. C.
de testa. l. dictantibus.

¶ Omnis naturalis obligatio
tollitur per pactum ip̄o iure. ff.
de pac. l. si tibi.

¶ Ongō rei debet inspici. ff. de
or. iu. l. q.

¶ Omissō medio non potest fie-
ri transitus ad extremum. l. si.
C. vnde vi.

¶ Omnis status noster sub per-
petuo motu consistit in auct. de
non ali. §. vt autē lex.

¶ Diz h̄re memoriam ⁊ in nullo
peccare poti⁹ ē deitat; q̄ hūani-
tatis. l. q. C. de ve. iu. enuc.

Brocardica iuris.

¶ Opinio preferit veritati. ff. de
of. pre. l. barbarius.

¶ Dis creatura monet ad be-
nefaciendum ei qui sibi benefecit. ff.
de pe. he. l. sed si lex.

¶ Omnes in christo unus sumus:
in auct. de mon. c. hinc autem.
col. j. et. c. penult. eadem colla.
Omnia sunt homini tenui pen-
dencia filo. et subito casu que va-
luere ruunt notat glo. ff. de iu-
di. l. si de victorum.

¶ Obligatio adheret ossibus.
l. si quis. ff. de pec. et imprimitur
in os sicut character in anima. l. j.
ff. pro socio.

¶ Omnia cum consilio et delibe-
ratione sunt facienda. C. de sa-
crofan. l. placet.

¶ Ordie turbato succedis bul-
gare nato. no. gl. ff. de inof. tes. l.
nam et si parentibus.

¶ Oderunt peccare boni virtu-
tis amore.

¶ Oderunt peccare mali formi-
dine pene. notat glo. ff. de in. et
iu. l. j. in verbo metu penarum.

¶ Dis sapientia a domino deo est et
cum illo fuit semper. et omne datum pfe-
ctum et omne donum optimum de
sursum est descendens a patre lu-
minum. l. ii. ff. de legi. in glo. j.

¶ Omne artificium per exercitium
recipit incrementum. ff. de le. iij.
l. legantur.

¶ Omnia interdicta sunt pro

Brocardica iuris.

alia licet videantur in rem scripta. ff. de iudi. l. j.

¶ Omnia videtur solemniter acta nisi probetur contrarium. C. de proba. l. cum precibus.

¶ Ordo debet seruari. l. vt gradatim. ff. de muneribus.

¶ Omnia perfecta a deo dantur. in auctē. vt li. de ce. colla. vj.

¶ Omnia per virtutem dei sperantur in auctē. de leno. col. iij.

¶ Ordo scripture attenditur. l. quotiens. ff. de vsuf.

¶ Omnis christi actio nostra est instructio. ij. q. j. deus omnipotens. z. c. significasti de elec.

¶ Omnia noua in pulchritudine sunt decorata. ff. i. prohemio. §. in secundo.

¶ Omnes alie artes infinite sunt sola autem scientia legalis finem habet mirabilem. ff. in prohemio §. quibus. ratio dicit mirabilem quia omnia iura sunt miranda. in auctent. de consu. vel dicit mirabilem quia nulla reperitur que finem habeat nisi hec ideo dicit mirabilem.

¶ Oportet prius animas postea linguas fieri eruditas. ff. in prohemio. §. illud. et intellige animas ad sensum naturalem in bono faciendo et malo pretermittendo et cum dicit linguas sic loquendo.

¶ Dim est enim legum inter

Brocardica iuris.

pres consuetudo. ff. de legi. l. 1. ff. de interpretatione.

¶ Obligatio est mater actiōis. ff. de procu. l. 13. §. ea obligatio.

¶ Omnia per legem dicuntur permissa que non inveniuntur prohibita. ff. ex quib⁹ cau. ma. l. nec non.

¶ Omni spiritui non est credē dum. l. 1. ff. de eo per quem factam est.

¶ Omnia sunt hominis gratia comparata insti. de re. di. §. in pecudum.

¶ Obligatio semelectincta amplius reuivisci non potest. ff. de solu. qui res.

¶ Omne ius aut in acquirēdo aut in conseruando aut in amit tēdo consistit. ff. de le. et se. con. l. fina.

¶ Pugna pro patria. ff. de iu. et iu. l. veluti.

¶ Perfectū est quod ex omni bus suis partibus constat. ff. de ori. iu. l. 1.

¶ Pretoris factum iuri deroga re oportet. ff. de se. l. 1.

¶ Pacta que turpē causam cō tinent non sunt obseruanda. ff. de pac. l. si verba.

¶ Punitur affectus licet nō se quatur effectus. ff. de po. l. 1.

¶ Propter paruam rem nō de bet maior res immutari. ff. de in inte. re. l. scio.

Brocardica iuris.

¶ Par citur sponte confitenti.
ff. e. l. quia.

¶ Par in parē nō habet imperium. *E. de legi l. digna vor.*

¶ Plus facit abstinentia q̄ penitentia cū traditione. ff. de recep arb. l. si intres.

¶ Pendente appellatione non omnia in eodem statu remanēt ff. de inofficio. te. l. si.

¶ Parum etenim refert an ab initio quis dolose in hereditatē sit versat⁹ an postea hoc facere ceperit. ff. de pe. here. l. sed et si.

¶ Partus sequitur ventrē. ff. de rei ven. l. si frumentum.

¶ Preciū succedit loco rei. ff. de vsuf. l. quia qui pre.

¶ Proditū est neminē rem suā nisi a fure ꝓdicere posse. ff. vsuf. quem ad. ca. l. si. in si.

¶ Possunt facere in re cōmuni inuito socio quod mihi prodest ⁊ sibi nō nocet. ff. de ser. vi. pre. l. fistulam. §. si.

¶ Precia rerū non ex affectiōe nec utilitate singulorū sed communiter debēt existimari. ff. ad l. acqui. l. si serum.

¶ Pupillus non videtur degenerare quia scienter nō videtur alere ff. de iu. ⁊ iu. l. q̄ iurasse.

¶ Proprietes non reddita dicitur q̄ deterior redditur. ff. cōmodati. l. sed mihi.

¶ Plus valet quod est in veri

Brocardica iuris.

tate quod est in opinione. ff. de pig. ac. l. gayus.

Patientia non habetur pro consensu. ff. de pig. ac. l. gayus.

Paupertas prodest. ff. mandati. vel contra. l. si procu.

Plerumque pauperior opera supplet quantum et per comparationem patrimonij deest. ff. pro socio. l. societas.

Per plenam a semiplena emptione receditur non e contra. ff. de rescin. v. l. si id quod pure.

Peccare est aliquid posse sed non posse. in. c. firmiter de sum. ma tri.

Patientia loco traditionis habetur. ff. de vsuf. l. omnium.

Pauperes viles sunt i auct. de man. prin. §. sit tibi.

Pene sunt moderande et non leges interpretande. ff. de pe. l. pe.

Probationes in criminibus debent esse luce clariores. l. sciant cuncti. §. de proba.

Propter unum quodque tale et illud maius. §. de sa. san. multo magis.

Pruatio presupponit habitum vel remittit. ff. de iureiuran.

Pendente conditione nihil est in re. ff. de condi. et de. l. qui heredi.

Quando dispositio aliqua potest referri ad duo tempora ita quod secundum relationem unam viciatur et secundum

Brocardica iuris:

aliam utilis est: tunc faciēda est
relatio ad tēpus scōm quod va-
let dispositio. insti. d. te. mili. §.
hactenus.

¶ Quod certo tempore statui-
tur vt aliquis effectus induca-
tur si tempore indu. non plus tē-
pus inspectatur. ff. de ver. ob. l.
continuis.

¶ Quando in vnam personam
duo iura concurrunt parum est
acti in diuersis. l. tuto. ff. de hys
qui vt indig.

¶ Quotiens aliquod legatum
relinquitur ibi legatario subest
fideicommissarium / si fideicō-
missariū est impossibile legatū
est verū. ff. de le. ij. l. codicill' i. si.

¶ Qui in vno casu sibi promit-
det in alio casu sibi videtur pro-
uidere. no. glo. ff. de condi. ob-
causam. l. si extraneus. contra.
ff. so. ma. l. si cum dotem.

¶ Quando aliquis ostendit af-
fectionem in vno casu presumi-
tur in alio fuisse gratiofus. ff. de
libera. le. l. litem et qua sub con-
ditione.

¶ Qui in vno grauatur in alio
debet releuari et econtra. ff. de
iu. et iu. l. eum.

¶ Quod infirmari vel vitupe-
rari potest / precaueri debet. vt
extra de seruis non ordi. c. j.

¶ Quem spreuerunt ab eo au-
diri non debēt. vt. l. litigatores.

Brocardica iuris.

ff. de arbitris.

¶ Quod benigne cōtulit fraudis consilio reuocari non debet. c. veniens. extra de filiis presby.

¶ Qui ad vtrūq; festinat neutrum bene peragit. l. nemo. iij. C. de assesso. ⁊ extra de of. vica. ca. j.

¶ Quod fieri non debet factū tamen tenet nota. glo. l. j. ff. de solu.

¶ Qui per alium facit per se ipsum facere videtur. l. ita tamen. ff. de admini. tu. fallit tamen in casibus notatis. in ca. q̄ per alium. de reg. iur. lib. vj.

¶ Quod commune est: meum est. l. si cum vno. ff. si ex nox. causa agitur. in glo.

¶ Qui non habet in ere / Inat in corpore. ff. de in ius vocā. l. si. Contra. ff. de pe. l. interpreta-
tione.

¶ Qui tacet consentit. ff. locati. l. itē quare. cōtra. ff. de adop. nam ita.

¶ Quanto actus plurium voce nititur tanta maiori auctoritate vallatur. l. puberes. ff. de ver. oblig.

¶ Quod raro fit / quandoq; fit ff. de vsuf. l. sed et si.

¶ Quod per superabundantiā dicitur vni soli conuenit. ff. de

Brocardica iuris.

verb. obli. l. vbi.

¶ Qui de vno dicit de alio denegare videtur. *l. de procura. l. maritus.*

¶ Qui de vno denegat de alio consentire videtur. *c. non me. de presumptio.*

¶ Quis non presumit immemor sine salutis. *l. si. l. ad. l. iu. re.*

¶ Quod nostrum est sine facto nostro ad aliū transferri nō potest a nobis. *ff. de regu. iur. l. id quod nostrum.*

¶ Qui nō prohibet qđ prohibere pōt assentire videtur. *l. de edi. priua. l. an in totum.*

¶ Que nō p̄sunt singula multa iuuant. *l. de proba. l. instrumenta.*

¶ Que in prefationibus dicuntur in contractibus repetita intelliguntur. *ff. de ver. ob. l. iij.*

¶ Quod per me non stat mihi non debet imputari. *ff. locati. l. si ades.*

¶ Qui occasionem damni dat damnum dedisse videt. *ff. ad. l. ac. l. qui accedit.*

¶ Qđ ab initio non valuit tracta tēporis nō conualescit. *ff. de reg. iur. l. quod ab initio.*

¶ Quod tacite intelligitur nō deest. *ff. si cer. pe. l. cum quod.*

¶ Qđ oēs tangit ab oibus ap̄

Brocardica iuris.

probari debet. ff. de ser. ru. pre.
l. per fundum.

Quanto agēs est perfectius
tanto effectus est perfectior ar
gu. C. de testi. l. iurifurandi.

Que contra legem fiunt pro
iniustis habentur. C. de legi. l.
non dubium.

Quando aliqua differūt spe
cie vnū nō potest de alio proba
ri. ff. de ver. sig. l. ante pe.

Quod approbo nō reprobō. ff.
de neg. ges. l. pomponius.

Quilibet potest renunciare
iuri sibi introducto. C. de pac.
l. si quis.

Quod per me nō possum nec
per aliam. ff. de dona. inter vi. z
vro. l. ij.

Qui certus est certiorari nō
debet. ff. de ac. emp. l. j.

Que nota sunt non indigent
probatione. ij. q. j. manifesta.

Quilibet v3 p suis negocīs
vigilare. ff. de pac. l. summa.

Quanto plus crescit puella
tanto magis est impendendum
in ea. ff. de ali. et ciba. le. l. cum
vnus in glo. fi.

Qui partem tāgit totum tā
gere videtur. le. vulgaris. ff. de
furt.

Que incōtinenti fiunt inesse
videntur. l. lecta. ff. si cer. pe. et

Brocardica iuris:

l. officium. de elec.

¶ Qui totum cupit totum perdit. l. quando 2 a qbus quarta pars debetur.

¶ Que de nouo emergunt nouo indigent auxilio. ff. de interro. ac. l. de etate.

¶ Quod non mutatur stare nõ prohibetur. l. precipuus. l. de appel.

¶ Qui male agit odit lucem. ff. de ven. in spi. l. j.

¶ Qui iure suo vtif nemini facit iniuriam. de elec. c. cū ecclesia vniuersalis.

¶ Quāto aliqua sunt maioris perituli tanto cum maiori difficultate conceduntur. l. quotiēs l. de pre. impe. offe.

¶ Qui non laborat non manducet. ff. de dam. infec. l. q̄uis. in glo.

¶ Quisq; suo contentus esse debet nec debet inuidere alienis ff. si. re. 2 irrupit.

¶ Qui binos lepores vna sectabitur hora vno quandoq; / quādoq; carebit vtroq;. l. de of. alleſſo. l. si.

¶ Que ad vnum finem tēdunt contrarium non debet operari. ff. de condi.

¶ Qui non est mecum / cōtra me est. ff. l. de iudeis. l. celicolarū

Brocardica iuris.

in glosa.

¶ Quāto aliqua res magis appropinquat ad tempus sue corruptionis tanto debiliores sunt virtutes et e contra. *l. de testa. l. sancimus.*

¶ Quanto aliquis preest melioribus tanto melior et honestior est. in aut. *l. de defen. Cum s. nos igitur. col. ij.*

¶ Quod nullū est prestare impedimentum non potest. *ff. de here. insti. l. si quis.*

¶ Quando ad esse vni⁹ rei plura redduntur si vnū deficit tot⁹ actus deficit. *l. ex castigatione. l. de condi. ob tur. cām.*

¶ Quant oportet vient en place: il conuient que ainsi se face. *l. de appel. l. eos etiam.*

¶ Qui se ingerit est suspectus. *ff. de procu. l. qui omnia.*

¶ Quando vt ob ius venit ex parte rei sequitur quilibet possessionē. *l. deniq. ff. de iu. fisci.*

¶ Qui indign⁹ est inferiori ordine indignus est superiori. *ff. de sena. l. indig.*

¶ Qui ē cū inimicis meis amicus meus nō est. *ff. de inof. test. l. liberi.*

¶ Quis ex suo dolo premiū reportare non dicitur. *ff. de ar. l. ita.*

¶ Qui prior appellat posterior agat

Brocardica iuris.

ff. de iudi. l. qui prior.

¶ Quando volui non potui / et quando potui non volui. l. ult. ff. de contrahen. sti.

¶ Qui in alterius persona conseruat in sua debet conseruare. ff. quod quisq; iuris. l. cū in eo.

¶ Que religiosus adhereat / religiosa sunt. ff. de rei. ven. l. que reli.

¶ Qui primo percutit facit rixam. ff. ad le. aquil. l. si ex pla.

¶ Qui tacet affirmat. extra de presump. nonne.

¶ Quod ex re mea nascitur videtur esse meum. ff. de rei ven. l. socium.

¶ Qui non habet nisi decem solidos et tantum debet / potest dicere quod non habet denarium qui suus sit. ff. de nego. ges. l. si quis mandator.

¶ Quando aliquis prohibetur et id per quod est prohibitum. ff. de condi. inde. l. si quis.

¶ Qui facit contra cōscientiā edificat ad gehēnam. c. litteras de re. spo.

¶ Qui non parcit fame crudelis est. xij. q. i. malo.

¶ Quod primū est / aliud ante se habere non potest. ff. in probe mio. §. in rem quam.

¶ Quod quisq; ob sui corporis

Brocardica iuris.

tutelam facit iure fecisse existi-
matur. ff. de iu. et iu. l. ut vim.

¶ Quod cōtra rationem iuris
introducetum est non debet tra-
hi ad cōsequentiam. l. quod ve-
ro. ff. de le. et se cum.

¶ Quis cōtra factum suū pro-
prium non venit. ff. de adop. l.
post mortem.

¶ Quę sita dignitas liberis pro-
pter causaz patris remoti a sena-
tu non est auferenda. ff. de sena.
l. filiam.

¶ Quis acceptus ppheta in pa-
tria sua. C. de offi. preto. l. tres.

¶ Quid enim tam contrarium
est consensui quā error qui impe-
ritiam detegit. ff. de iu. omni. iu.
l. per errorem.

¶ Quod cōmune cum alio ha-
beo meum est. ff. ne quis eū qui
in ius. l. si cum eo.

¶ Quis potest alterius ignorā-
tis et inuiti conditionem facere
meliozem/non autem deterio-
rem. ff. de nego. gest. l. soluendo.

¶ Qui vi rapit fur in proprio
esse videtur. ff. quod metus cau-
l. cum.

¶ Quod enim appellatio ma-
ioribus interposita prestat hoc
beneficio etatis minores conse-
quuntur. ff. de mino. xxv. añi.
l. preses.

Brocardica iuris:

¶ Qui scit suum ius eligendo alind quod credit habere non amittit quod habet. l. mater. ff. de inof. test.

¶ Quod accidit sequitur naturam eius cui accidit. ff. de vsuf. l. si fundi.

¶ Quis dat quod nō habet. ff. de vsuf. l. quod nostrum.

¶ Quod non est: amitti nō pōt ff. quibus mo. vsuf. amit. l. j.

¶ Quod principaliter prohibetur per consequens amittetur. ff. si vsuf. pe. l. j.

¶ Quod ab initio nō valuit tractu temporis nō conualescit. ff. si ser. ru. pre. l. perfundum.

¶ Quod debetur toto debetur parti. ff. de ser. ru. pre. l. via.

¶ Qui alium facientem ex o. phibere nō recte habuit is ipse committere nō debuit. ff. si ser. ven. l. altius.

¶ Quando fit plus q̄ fieri debet videtur etiā ipsum fieri quod faciendū. l. is cui. ff. qñ ser. ven.

¶ Qui bonum mihi faciendo mihi facit iniuriā. ff. ad. l. acq̄. l. seruus.

¶ Quedam veniunt in hereditatis petitionem que non veniunt in fa. herciscūde iudicio. l. fundus.

¶ Quedaz tacita pro expressis

Brocardica iuris.

habentur. ff. de rem. ere. l. cum
quidam.

¶ Quod in re est principaliter in
accessorio. ff. pro. l. si ut certo.

¶ Quod ex re mihi obligatoria ef
ficatur mihi non obligatur.

¶ Qui non improbat probat. ff.
ad macedo. l. si filius.

¶ Qui parum diligenter socium
sibi acquirit de se queri debet. ff.
pro so. l. socius.

¶ Quedam transeunt cum uni
uersitate quam per se non transeunt
ff. de contra. emp. l. in modicis.

¶ Quilibet homo tenetur natu
raliter alium benefacere. ff. de ser.
ex poz. l. seruus.

¶ Quod vix fit fieri dicitur. l. vix
ff. de iudi.

¶ Quod differtur non auferit.
l. cum furiosus. ff. de iudi.

¶ Quod mecum non est gestum
ratum habere non possunt. ff. de
nego. ges. l. si pupillus.

¶ Qui fraudat consuetudines
pena vinciri non debet. l. auxi
lium. ff. de minoribus.

¶ Qui in alterius locum succe
dit iustam habet ignorantie cau
sam. ff. de regu. iuris. l. qui in al
terius.

¶ Res inter alios acta non des
bet aliis nocere nec prodesse. Res
inter alios per totum. f. i. m. i.

Brocardica iuris.

liter in popularibus actionibus in publicis iudi. ubi nocet conclusio detegatur et in casibus notatis in l. ij. §. qui re.

Res bene non gerit si continuatur honores. ut. l. nemo. §. de assessoribus et dome. et caute. iudi. contra de. l. li. e. ti. so. ut ibi.

Res incepta reputari perfecta non potest. ff. de poli. l. ij.

Res empta de pecunia mea non est mea. §. d. rei. v. l. si ex ea.

Rusticitati parcendum est. ff. de in. o. in. l. si quis.

Remittentibus suas actiones amplius non est recursus ad eas. ff. de edi. edi. l. queritur.

Res subrogata in locum alterius eius naturam sortitur in cuius locum subrogatur. ff. de re in. l. qui in alterius.

Responsio habet fieri secundum interrogationem. ff. de interro. ac. l. si defensor.

Rebus et non verbis legem imponimus. l. ij. §. communia de le.

Res non videtur esse in loco de quo statim est recessura. l. ij. §. de verborum sig.

Res de facili reuertit ad suam naturam. ff. de pac. l. si vnus.

Ratio potest allegari sine lege. ff. de damno infecto. l. cum imo. et de pre. c. si romanus. nec

Brocardica iuris.

lex rationem tollere potest. ff. d. ca. dimi. l. eas.

Rescriptū qđ nō hz illā clausulam si p̄ces veritate nitantur non valet. C. de vniuersis pe. l. vniuersa.

Res iudicata p̄ veritate accipitur. l. ingenuū. ff. de sta. ho.

Remoto principali remouetur accessorium. ff. de fideius. l. si stichum.

Res p̄ pecuniā estimat et nō econtra. ff. de fide. iussum est.

Res diuine p̄fectissime sunt: humane vō iuris cōditio semp̄ in infinitum decurrit necesse in ea quod perpetuo stare possit. l. n̄. C. de ve. iu.

Ratione cōtractus q̄s sortiforū z alijs p̄tract. circa finē gl. l. heres absens. ff. de indi.

Res sacra nō recipit estimationē. ff. d. re. di. l. sacer. loc. 9. §. j.

Re enim non potest obligatio contrahi nisi contract⁹ dat⁹ sit. ff. de pac. l. si tibi.

Refert quid ex eq̄pollentib⁹ fiat. ff. de vsufruc. l. quotiens.

Restituta re in pristinū statū pristina iura sunt restituēda. ff. de ser. ru. pre. l. z attilicinus.

Rescindendo sortem videtur quis remittere penam. ff. de eo quod certo. lo. l. si.

Biocardica iuris.

C Reprobata pecunia nō liberat soluentem. ff. de pig. ac. l. eleganter.

C Rem in honestarū nulla est societas. ff. p. socio. l. nec pretermittendum.

C Rescripta non debent dari & data nō valent q̄ ius alteri⁹ tollunt. C. de rei. ven. l. in simile.

C Res sua nemini seruit. l. vti frui. ff. si vsuf. pe.

C Res trāsit cum suo onere. l. si cū venerit. de pig. ac.

C Redditur in inuitū iudiciū. vt. ff. de verborum obligationibus l. inter sti. §. j.

C Si oppositum in opposito et ppositū in pposito. insti. de li.

C Si non valet vt ago / valeat vt valere potest. C. de testamē. l. non codicillum.

C Sapiens fallere non vult falli autem non potest. ff. de iur. et iur. §. iur. pri.

C Si illud quod minus videtur inesse inest / & illud quod magis C. de acqui. po. l. ij.

C Si vinco vincentē te fortiori ratione vinco. ff. diuer. & temp. l. accessus.

C Sup facto nō ē princeps consulendus. ff. de testi. l. iij.

C Semp quis presumitur ignorans nisi probetur sciens. ff. de

Stocardica iuris.

probationibus. l. verius.

C Semel malus semper p̄sumi
tur mal⁹. ff. de sena. l. cassius.

C Succurri ei d̄z q̄ alieno moro
bo loboꝛat. C. de na. li. l. legem.

C Sacros canones nō dedignā
tur leges imitari. in ca. clerici.
extra de indi.

C Substantia alicuius contra
ctus vel actus nō potest dicere
preter subiecti corruptionem. l.
si vnus. C. de testa.

C Semp̄ ē bonū addiscere. ff. d̄
fideicō. libertati. l. ap̄d iulianū
v̄sus. *Uiuamus puri quasi cras
simus morituri. Discamus ve
luti semper de tempore tuti.*

C Sermones sunt intelligendī
p̄m materiam subiectam. ff. lo
cati. l. si vno.

C Sancti⁹ est enim maxime in
ordine sacerdotali paucos bo
nos q̄ multos malos habere mi
nistros. Quia si cecus cecū du
xerit ambo pariter in foueā de
labūtur. c. cum sit ars extra de
etate et quali. ordi.

C Successio i ecclesia dei heres
ditaria detestā. extra d̄ si. pres.
c. ex transmissa.

C Sub pretextu liciti nō debet
admitti illicitum. ff. de of. leg. l.
illicitis.

C Spoliatus ante oia debet res

Brocardica iuris.

stituti. l. j. §. si per vim.

¶ Sufficit aliquid fieri de iure vel de facto. l. prohibere. ff. quod vt aut clam.

¶ Sententia debet esse conformis libello. ff. de communi diu dundo. l. vt fundus.

¶ Regni⁹ expediūt negocia cōmissa plurib⁹. ff. de adm. tuto. l. si plures. in gl. in ver. facilius.

¶ Separatorū separata ē ratio. l. pater. ff. de condi. z demon.

¶ Sufficit aliegare nō esse iure cautum. §. de loca. l. illam.

¶ Scire leges nō est earū verba tenere sed vim ac potestatē habere. ff. de legi. l. scire leges.

¶ Sine causa neminē pretor audit. ff. de transac. l. cum hū.

¶ Sufficit bene incepisse licet diuersus effectus sit secutus. ff. de nego. ge. l. sed an vltro.

¶ Sibi imputet qui talem eligit. ff. de mino. xxv. an. l. cū mā dato.

¶ Seruus dominum suum potest vocare in ius. ff. de iudi. l. vix. zc.

¶ Scienti z volenti nō fit dol⁹. ff. de rei ven. l. si autem.

¶ Scholari non licet in domo sua inuitis socj⁹s retinere ganeā ff. de vsu. z habi. l. non aliter.

¶ Sepe solutio et exactio par

Biocardica iuris.

tium non minima incommoda
habet. ff. fa. her. l. plane.

¶ Sentētia p parte valet et pro
parte non. ff. fa. her. l. quodam.

¶ Sufficit semel interfuisse. ff.
de seruo cor. l. doli.

¶ Satis est si aliquid fit ad vo
luntatem eius cui fit. l. non erit
ff. de iureitrando.

¶ Semper fur est i mora. ff. de
condi. fur. l. in re furtiva.

¶ Secundū diuersa loca diuersa
sa rerum constituntur precia.
l. ideo. ff. de eo quod.

¶ Sub masculino genere con
tinetur femininum sed nō econ
tra. l. j. ff. de consti. pec.

¶ Scientia vni nocet alteri. l.
sed iuli. ff. ad macedo.

¶ Solus dolus in deposito ve
nit. ff. de po. l. j.

¶ Socius socii mei socius meus
non est. ff. pro socio. l. nā socius.

¶ Societas quodam ius frater
nitatis in se habet. l. verum. ff.
pro so.

¶ Sine precio nulla est vendis
tio. ff. de contrahen. emp. l. ij.

¶ Sēsus magis q̄ verba debēt
aspici. ff. de contrahen. emp. l.
sed sensus.

¶ Si quis aliquē testari prohibi
uerit ab eius hereditate repel
lendus erit. C. si quis aliquem

Procardica iuris:

te pro. l. j.

¶ Speciale igitur ius cōmuni
est in contrarium. l. j. ad nimitū.

¶ Simplicitas est amica legis
bus. l. j. ff. de do. r con.

¶ Species furti ē de alieno lar
giri. l. filii. ff. de do.

¶ Scientia nobilitat. C. de po
stu. l. prouidendum. r c.

¶ Tempore necessitatis omnia
debent esse communia. ff. ad. l.
ro. de iac. l. iij.

¶ Tantū valet res sicut vendi
potest. l. si cui. ff. de. l. ij.

¶ Turpia lucra ab heredibus
sunt extorquenda. l. in heredes
de calum.

¶ Terminus in quo est magis
inspiciendus q̄ termin⁹ ad quē
l. si filius. ff. de ver. ob.

¶ Turpe est doctori r c. nota.
glo. in auctent. vt iudi. sine quo
quo suf.

¶ Tuum altare non potes vi
scoperire vt aliquis cooperiat
C. qui po. in pig.

¶ Tractus futuri temporis nō
spectat ad iudicem. c. nostra de
sepul.

¶ Tot sunt stipulationes quot
sunt res. l. j. de ver. ob. ff.

¶ Valida debent esse predicata
qualia sunt subiecta. in premis
sum. l. stipulatio. ff. de ver. ob.

Procardica iuris.

Tantum valet generale in omni-
bus quantum speciale in singulis.
l. si diu. ff. de admi. tu.

Tempus conceptionis inspe-
ctandum est. de sena. l. emanci-
patum.

Tota questione simul debet
terminari. ff. fa. habetur. l. in
hoc iudicio.

Tempore et loco varia iura
statuuntur. ff. de exerci. l. j.

Tabellio scire iura tenet. l.
iubemus. §. de sa. san. ec.

Tempus non est modus tol-
vel inducende obligationis. l.
obligationum fere. ff. de ac. r. ob.
§. placet.

Tempus aggravat delictum. l.
gracus. §. ad. l. in. de adul.

Toluntas defuncti est abla-
toria usque ad mortem. ff. de adi-
men. le. l. iij. de do. inter vi. et
vxo. cum hic status. §. peniten-
tiam.

Tolenti non fit iniuria neque
dolus. ff. de re. iu. l. nemo.

Tuniversalis in parte falsa in
toto falsa est. ff. de reb. du. l. is.
§. vtrum.

Tuis maior est cui resisti non
potest. et aduersus quam parum
prodest custodia. l. ij. ff. q. metus
cau.

Tuiso vno contrariorum cognos-

Brocardica iuris.

scitur & reliquum. l. j. ff. de hys
qui sunt sui vel ali.

Unicuique licet contēnere que
pro ipso introducta sunt. l. si. ff.
domine.

Ubi lex nō distinguit nec nos
distinguere debemus. ff. de alea
le. j.

Uerba generaliter plata sūt
generaliter intelligēda. l. si qdā
ff. de vi. & vi. ar.

Uniuersa bene & competēter
geruntur si rei principiū fiat de
cens & amicabile deo in aucten.
quomodo oportet episco. colla.
circa principium.

Ubi nulla petitio / ibi nulla
mora. ff. de ver. ob. l. si pupill.

Una aliaz virtutū virtus per
fectissima que iura vnicuique tri
buit. in auct. vt omnes obedāt
principi. col. v.

Uinens moritur. l. qui duos
§. hec conditio. ff. de manumi.
testa. & ibi. bar.

Uir & mulier vnuz corpus et
vna anima reputantur. l. si con
stante. ff. so. ma. & ibi glo. no.

Ubi maius periculū ibi cau
tius est agēdū. l. j. ff. de car. edi.
& c. vbi periculū. de elect. in vj.

Ubi locum habet remedium
ordinariū nō recurrit ad extra
ordinarium. ff. de minoribus. l.

Brocardica iuris.

in cause.

Cuicuz defuncti est heres successor. ff. de pe. l. sed si ego.

Cuictus victori in expēsis dā natur. §. de iudi. l. pperandū.

Cualet tantum pedem tenere q̄tū exconare. ff. ad le. acquil. l. item mela.

Cunus soluens in penalibus alios non liberat. ff. ad le. acq̄l. l. item mela.

Cum vi repellere l3. l. vt vim ff. de in. r. in.

Cutile per inutile nō viciatur l. j. ff. de verbo. obliga.

Cuerba cum effectu sunt accipienda. l. j. ff. quod quisq̄ iuris.

Cuerba debēt de aliquo operari. l. si ita. ff. de euic.

Cubi eadem ratio ibi idē ins. l. illud. ff. ad. l. acquil.

Cubiratio deficit ibi fides supplet. in. c. firmiter. de sum. tri. et fide catholica.

Cuentis valde cōturbatur domus alio elata. l. si cuius. §. itē nerna. ff. de vsuf.

Cuxori per virū fit honor naturaliter et non econtra. vt. l. j. §. de in ins vo.

Cvirtutum omniū est discretio mater. vt. c. j. extra. de officio custodis.

Cvirginē post ruinā deus sus

Brocardica iuris.

scitare non potest. xxxij. q. v. si
paulus.

Utilis actio directe preferit.
ff. de procuratoribus. l. procura
tor.

Verba ambigua fm intencio
nem proferentis accipienda sunt
ff. de indi. l. si quis.

Vagus scholaris non fiet ma
gister. C. de tyronibus. l. j. lib.
xij. Nam qui parum studet pa
rum proficit. C. de proxi. sacro.
l. j. Unde. Omne artificium per
exercitium recipit incrementum.
ff. de lega. ij. l. legatis.

Zelus aliquando est bonus/
aliquando malus. vt. c. si. extra
de offi. custo. z ibi glo.

Explicuit brocardica vtrius
q. iuris ab infinitis mendis
nouissime purgata. Im
pressum Tholose per
Magistrum Eusta
chium Wareschal
Anno dñi. M.

D. xxj. die

vero. ij.

Decem

bris.

